

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdajih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim listom“ in s kakšno drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1.50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMORCA“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1.20.

„Soča“ in „Primorca“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič, na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zdej. — Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pism ne sprejema ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in poslanice se računijo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsesletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Učiteljsko vprašanje na Goriškem.

(Dalje.)

Dne 21. oktobra l. l. smo priobčili 2 dopisa iz učiteljskih krogov, katerih slednji skoneč v številki od 25. ist. m. V prvem piše učitelj, da goriski njegovi kolege niso nasprotni slovenskim poslancem, „pač pa bi dr. Tuma, kot ud. dež. sol. sveta, lahko stavil v seji dež. sol. sveta predlog, naj stopi dež. sol. svet v inicijativo za povišanje učiteljskih dohodkov“. Drugi dopisnik se nanaša na svojega tovariša iz Istre, ki najprvo govori o deputaciji, katera naj bi šla na Dunaj, pooblašča na Najvišje mesto o slabem gnotnem stanju goriskih učiteljev; dal navaja besede tovariša iz Istre „da tu slovensko-hrvatski poslanci in v slovenski na Goriškem so k. skandaloznih razmer, v katerih nahaja učiteljsvo“, in spet dalje, da dopisnik iz Istre ima morda popolnoma prav, „kajti pojma: slov. poslancev in prijateljev učiteljskih razmer se ne strinjata povsem in povsod“. Poden razvaga zgodovino ter pravi, da četrt stoletja se že trudijo učitelji, da bi kaj dosegli; dala se jim je kaka koščica, v ostalem pa so tam, kjer so bili prvotno. Deželni poslanci pred preobratom iz leta 1889, učiteljem niso bili naklonjeni, zato pa je tudi učiteljsvo pripomoglo do preobrata, v nadi, da pride zanj kako zboljšanje, ali tega ni, čeprav teče skoro že deseto leto po preobratu. Zatrjuje, da telji niso naš sovražni poslancem, ali — mesto zaupanja in ljubzni do njih je stopil razum, in ta pravi: leči si drugih potij v dosego svojih želj! Dopisnik trdi, da sicer pozna težaven položaj slovenskih poslancev, ter vpraša, če so res stavili kot pogoj za vstop v deželni zbor ustanovitev dež. sol. zaloga! Slednjic se dotika „verske šole“, za katero so se baje izrekli slov. poslanci, ki pa je nepotrebna, in bi bili učitelji v taki soli le še bolj odvisni. Skonečje: „Hilf, was helfen kann!“ Torej na delo tovariši!

Marsikaj je res, kar je povedal ta učiteljski dopisnik, ali kolikor lahko se že nagiba na napačno stran, ker v dopisu se stavljajo slovenski poslanci v krivo luč, kakor da bi

bili sovražni učiteljem; dopisnik ne pozna, ali pa noče poznati položaja v deželi, da Italijani edini so krivi, da Slovenci ne dosežemo ničesar, ker imajo v dež. zboru večino in so prav odločno proti vsaki slovenski zahtevi. Učitelji so se menda o tem že prepričali; v zadnjem zasedanju dež. zbora je vlada naš po prizadevanju slovenskih poslancev predložila načrt zakona o deželnem šolskem zalogu, proti kateremu so se uprli Italijani z vso odločnostjo.

Torej mislimo, da s tem dejstvom bi bili pokopani vsi dvomi o tem, ali imajo naši poslanci resno voljo, pomagati učiteljem

Četrti dopis ima že znake zabavljanja, kakor ob ima depis v „Edinosti“, kateri omenjamo v isti številki v dodatku k prej navedenemu dopisu. Tisti dopisnik trdi, da „Soča“ ni ponatisnila iz „Ed.“ učiteljskega klica po deputaciji, ki naj bi šla na Dunaj, temveč se je potegnila le za poslance ter prosila pojavov, kedo da je sovražnik njim!

Zlobno, vedoma storjeno zavijanje, ker v „Soči“ je bil prvotno pisan klic po taki deputaciji iz peresa odličnega učitelja! Zarela se je stvar že mešati, in ker smo bili čitali še par drugih dopisov proti poslancem, smo jeli svariti pred rogovilezi, ter izrazili smo željo, da stopijo v akcijo trezni možje izmed goriskega učiteljsstva, kateri pridobé s pametno besedo več kakor pa rogovilezi!

Dalje omenjamo tam shod, ki je bil v Trstu začetkom novembra, ter izjavo učiteljskega društva za koperski okraj, v kateri se obsoja omi del znanega dopisa v „Ed.“, kateri je bil naperjen proti poslancem. —

Uvodni članek „Iz učiteljskih krogov brez konca in kraja“ v „Soči“ dne 31. oktobra je zanetil „ogonek v strehi“. Dotle se je bilo nakopičilo že lepo stevilo dopisov iz učiteljskih krogov po raznih slovenskih listih; ti dopisi so dobivali vedno ostrejšo ost ter so bili vedno bolj precizno naperjeni proti poslancem in pa sploh proti obstoječim razmeram, kakor da so iste zakrivili slov. politični činitelji na Goriškem. — V tem uvodnem članku smo

povedali odkrito, na vsa usta, „da nekateri dopisniki delajo učiteljsko vprašanje naravnost odijozno v vseh tistih merodajnih krogih, ki bi se morali z njim baviti“, ker pikajo, groze in zbadajo. Slovenski poslanci so jim „kilovci“, ki nič ne delajo, ki so krivi sedanjih razmer v deželi, itd. Prav lepo!

V članku smo ponatisnili tudi jako konfuzen dopis iz „Sl. Nar.“, da se je moglo razvideti, v kakošne kombinacije o slov. dež. poslancih, o nadškofu, itd. se spuščajo! Inter lineas se v njem zvrta vsa krivda na slov. poslance in na abstinenco v dež. zboru. — Odgovorili smo na to odkrito, kakor smo mislili, ter se držali skupnega stališča, s katerega je treba soditi učiteljsko vprašanje, kakor vsako drugo v deželi. Med drugim smo rekli tudi to:

„Ali čemu bomo pogrevali stare že toliko premleto resnice! Reči smo le hoteli: Učiteljsvo se lahko z vso pravico poganja za zboljšanje svojega gnotnega stanja, in vsakdo jim mora le privoščiti, da bi dosegli svoj namen, saj davek za šolo plačujemo naravnost samim sebi, v svojo neposredno korist. Toda svariti moramo naše učiteljsvo, da si samo ne dela težav, da si samo ne meče polen pod nogo z brezaktiostjo, kakoršno zakrivljajo naš prejemeni dopisniki, ki zabavljajo in zbadajo na levo in desno in — po krivici, ki so dosegli za učiteljsvo vseh dvojnje vrednosti, ker že navadnim čitateljem naravnost presedajo lamentacije in zabaljice v taki obliki. Ves slovenski narod — in se posebej naš v Primorju — razburjajo mnogo silnejši vzroki, ker nas ubijajo, nas davijo, nas tlačijo na najgroznejše načine, nam gre za „biti“ in „ne biti“ narodno in gospodarsko — a prav v tem času bijejo alarme nekateri učitelji, kakor da res umirajo za lakoto. Gospoda, še nikdo ni umrl za njo v teku dolgih let, če tudi se je boril s siromaštvom, pretrpite tudi Vi ta prehodni čas, v katerem se sploh nahajamo na Primorskem, in uverjeni bodite, da i Vam prisije toliko zaželjeno solnce boljše prihodnosti! Skonečali pa smo tako: „Učiteljsko vprašanje je del našega narodnega

dela; rešimo ga tako, da bo ustrezno obema prizadetima činiteljema, ki sta: učiteljsvo in plačujoči narod!“

Povedali smo že zgoraj, da s tem uvodnim člankom je nastal ogenj v strehi. Na vse mogoče načine so tolmačili napačno naše besede in naše dobrohotne opomine, — vodstvo vse akcije pa je prevzel „Slovenski Narod“!

Ta je pripovedoval v bitstvu vse isto, kot učitelji. V svojih uvodnih sestavkih in noticah je poudarjal: slovenski goriski poslanci, izgotovite si hitro načrt zakona o deželnem šolskem zalogu, opustite abstinenco ter bežite v deželni zbor, tam predložite načrt in glejte, da bo sprejet! Prav otroče! Na vse eventualnosti, o katerih smo omenjali, da utegnejo nastati v deželni hiši, ti modri politiki niso mislili, in kdo vé, kako si razlagajo odstop dež. glavarja Franca grofa Coroninija, kdo vé, kako tolmačijo upor Italijanov proti vladni predlogi načrta o dež. sol. zalogu!?

Morda so zopet naši poslanci vsega krivi?!

Odkar je bil stopil „Slov. Narod“ na čelo učiteljski akciji, od tedaj se je pričela prava gonja proti „Soči“, proti „Slogi“, proti poslancem, proti drugim možem, ki delujejo v političnem boju, zabavljajo, žaljenj, psovnanj je bilo brez konca in kraja, sploh „Nar.“ s svojimi učitelji je bil napovedal boj celi politični organizaciji Slovencev na Goriškem. Povedal pa ni nikoli, kako se da rešiti okolnost, da slov. poslanci bi mogli redno delovati v deželnem zboru, dokler so Italijani v večini.

Tudi, kako naj se opomore bednemu učiteljskemu stanju, ljubljanski modrijan ni vedel razložiti, kar se je oglašil v „Soči“ učitelj, ki je pisal članek „Razbremenite kmeta, pomagajte učiteljsvu!“

Članek je pisan povsem stvarno in mirno, da ga je moral odobravati vsakdo, kdor ga je čital ter ki resno misli na zboljšanje bednega stanja učiteljem. No, kljubu temu ni našel odobravanja pri znanih kolvodjih učiteljskega gibanja. —

O tem prihodnjic!

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje.)

Župnik je spravil v stran mladeniča ter mu povedal, kakšen je človek, kateremu je imel skazati svojo dobroto; ni dvomil, da bo vitez vsled tega opomina spreznostno postopal. Toda Ottorinu ni hotelo iti v glavo, da bi mogel biti še nadalje hudoben človek, katerega je osrečila Bicena milost, in si ni delal dosti skrbi. Ker ni vedel boljšega storiti, je sklenil, da pošlje svojega varovanca k Marku Viscontiju, o katerem se je nadejal, da ga zaradi njega gotovo dene v jedno ali drugo premnogi svojih graščin. Velel je torej poiskati pripravo, da spiše Marku pismo. Ali — neverjetno in vendar resnično — v celi vasi se ni moglo najti črnila, peresa in koščeka pergamenta ali pavolnatega papirja, tudi če bi bil hotel kdo reči z zlatom odkupiti. Župnik se ni bavil s pisanjem, lekar pa in druga selska gospoda niso vedeli, pri katerem koncu pero piše. In

ne mislite, da je bilo takó samo v Varenni, ampak skoro povsod. In ne le ob Comskem jezeru, temveč po vsej deželi, v celi Italiji, po vsej Evropi. Saj tudi ni moglo biti drugače. Kakó bi bile mogle uspevati znanosti, te nežne rastline, ki ljubijo samožo in mir, v tistih burnih časih, ko je vse rožljalo z orožjem, in so se učili le bojevanja in obleganja ter napadanja mest in gradov? — No, nazadnje se je grofov stekolar vendarle spomnil na nekega starega bilježnika, ki je navadno bival v Perledu, vasi v gorah ondi nad Varenno. Šel je gori in se vrnil z vsem, česar je bilo treba; a tudi potem so si morali mnogo prizadevati, predno se je omečilo v črnilniku predivo, ki je bilo suho čez leto in dan.

Ko je Ottorino pisal Marku, da bi mu priporočil Pelagruo, mu je moral pač razložiti, kako je prišlo, da se je poprijel te reči. Sporočil mu je torej vse, kar se je bilo dogodilo, počenši od dvoboja svojega oprode do tistega trenotka. Omenil je grofa Del Balzo, in da gre on (Ottorino) za nekaj dnij z njim na njegov grad. Potem je sprožil govor o Bici; in kakor se pravi, da jezik rad udarja na tisto stran, kjer zob boli, se

je pri tem nekoliko več pomudil, nego je primerno za takega, ki se neče ovditi. Nazadnje, da bi svojemu gospodu deklicio prav živo naslikal, je pisal, da ona, kakor trdijo vsi, je v stasu popolnoma podobna svoji materi in jo posnema v vedenju. Te besede so bile prva iskra. . . . Toda paziti nam je, da ne prehitimo dogodkov.

Nam znane osebe so se vkreale na neki izposojeni brod in dospela pod Limonto proti večeru. Tam so vaščani že dolgo časa željno pričakovali zmagnosnega mladeniča. A med tem jih je bila močvo poparila vest, ki se je bila razširila med njimi, da je opat sv. Ambroža sklenil maščevati se zaradi njihove vstaje, naj je bil izid božje sodbe že kakoršen si bodi. Jako jih je bilo tudi užalilo, ko so videli utopljenčovo truplo, katero je bil pripeljal Miha tisto jutro, in to žalost je še povečal presunljivi prizor obupanih starišev. In ker so še morali prav dolgo čakati, predno je dospel grofov brod, kateri se je bil neskončno zakasnil, so vse te neprilike vkup jako ohladile prvi čut iskrene hvalečnosti do zmagovalca. In takó, kadar je prišel Lupo h kraju, ni našel ondi toliko ljudij, kolikor jih je pričakoval,

in ni bil vsprejet s takim veseljem in častjo, kakor se je nadejal. Spomnivši se lepih sanj, katerim se je bil udal poprejšni dan, kadar, odhajaje iz Bellana, je sedel na sprednjem koncu broda, se je čutil sedaj nemalo prevarjenega.

Župnik je ostal v Limonti, vsi drugi so zajezdili pripravljene konje in se napatili proti gradu.

Ermelinda je s prirajeno svojo uljudnostjo vsprejela mladega gosta, kateri ji je bil tim dražji zaradi nekdanjega iskrenega prijateljstva med njim in med njenim ubogim sinom. A kmalu je občutila neki nemir, ko je opazila, da on skazuje pri vsaki priliki svojo udanost Bici, in da ona vsprejema te dokaze z nekakim sramežljivim ugajanjem.

Počasi je spoznala, da se je iskreno in glasno deključno veselje umaknilo neki tihi in skrivni radosti. Videla je, da jo je rudečica oblila, če jo je kaj prašala o Ottorinu, in da je povesila oči, ker se ni upala prenašati njenega pogleda, in to je skrbno mater jako vznemirjalo.

Ne da bi smatrala Ottorina nevrednega svoje hčere, ker v resnici bi ne bila vedela kakó častneje omožiti jo, a bila je v skrbéh, ker je slišala, da je mladenič imel poročiti hčer Franchina

DOPISI.

Iz Škrbine. Pri nas namevarajo napraviti nove zvonove, pa so stroški veliki! Nekateri pravijo, da jih ni potreba. En zvon se je res ubil, pa je bil zavarovan. Zavarovalnica naj bi ga torej prelila, in potem bi iraeli zopet dober zvon. Drugi pa govoré, da morajo biti novi vsi trije, kakor so v Prvačini; najbolj za to si prizadevajo Rubije, Mihalji in Šibelji. Župan je radi tega sestavil okrožnico, in 2 podžupana sta šla po občini, da bi se ljudje podpisavali za milodare za nove zvonove. Nabralo se je res 63 posestnikov, ki so obljubili darovati v različnih zneskih. Rekli so po večini, da so zadovoljni, da dajo brez odloga milodare, eden po 5 gld., drugi po 10, samo da bodo zvonovi, da jih bomo slišali tudi v našo vas. G. župan je pisal po mojstra v Gorico; mojster je prišel, pregledal, kakšni zvonovi v tem zvoniku lahko tečejo ter povedal, da tehtajo lahko 40 kvint. Zdaj pa čakamo one posestnike za milodare, potem pa naredimo, ali po enaki meri, ali na 5 razredov, ali pa najprej — bo na davke!

Omače in razne novice.

Dr. Pajor — deželni glavar. — „Wiener Zeitung“ je priobčila v nedeljo imenovanje deželnega glavarja goriskega — dr. Pajerja, kar nam je bilo že v soboto signalizovano z Dunaja.

Italijanska deželna manjšina je dosegla s tem imenovanjem zopet velik uspeh, kajti deželni glavar je vzet iz srede italijanskih poslancev, se več: to važno mesto zasede „il gran Duca“ italijanske radikalno narodne stranke, dasi stoji ta v odkriti opoziciji proti sedanji vladi. O tem razmerju med vlado in Italijani smo že dovolj pisali, zategadel ne rečemo za zdaj nobene besede več.

Mi Slovenci pa imamo zopet nov dokaz, koliko se ozira na nas tudi sedanja dunajska vlada, kateri se ni zdelo vredno niti to, da bi se bila pred imenovanjem vsaj dogovorila s slovenskimi deželnimi poslanci. Tisto, da je morda tu pa tam nekoliko poplala, ni vredno omenbe.

Slovenski narod je opravičeno lahko radoveden, kako bodo postopali v očigled takim odnosajem slovenski deželni poslanci. Kaj nam je prinesla dosedanja taktika, to vidimo; vidimo tudi, da ho treba napeti vse drugačne strune, ki bodo vzbujale v merodajnih krogih več upoštevanja in obzira do slovenske dvotretjinske večine v deželi.

O dr. Pajerju vladajo različni nazori. Eni delajo razliko med dr. Pajerjem kot voditeljem italijanske stranke in dr. Pajerjem deželnim glavarjem, češ: deželni glavar dr. Pajor bo hotel dokazati, da pod njim je marsikaj mogoče, kar pod Coroninijem ni bilo. Vederemo! — Prav ta okolnost pa je jako nevarna past za slovenske poslance, da bi se ti dali preslepiti po malenkostih, pustivši takó velike smotre izpred očíj. Odgovornost ni majhna — in zategadel upamo na previdnost in potrebno energijo, pred vsem pa na složnost slovenske delegacije v deželnem zboru.

Naročnikom. — Četrletje je končalo! Kdor je kaj dolzan, in teh je mnogo, naj vendar izpolni svojo dolžnost. Prosimo pa, pošiljati naročnino le do konca junija.

Osebnosti. Akademikemu slikarju Teod. Jos. Ethoferju v Gorici je podeljen viteški križec Franc Josipovega reda. — Finančni komisar pri finančnem ravnanstvu v Trstu dr. Karol Weiss pl. Welden je dobil zlati zaslužni križec s krono. — Višje deželno sodišče v Trstu je imenovalo kancelista Cor. Sestana oficijalom 2. razr. pri okr. sodišču v Rovinju in kancelista extra

Ruscona, grajščaka Comskega, in da je to ženitev pripravljal Marko Visconti.

Grof pa, kateri se je čutil presrečnega, da ima pri sebi takó imenitnega viteza, namestnikovega bratranca in Markovega ljubljence, si je prizadeval, kar je le mogel, da bi mu storil tamkajšno bivanje tem prijetneje. Zató je jedenkrat povabil bližnje prijatelje na obed, drugikrat priredil lov, pa drugikrat zopet izlet v kako bližnjo vas. Bice je bila vedno v družbi, kajti oče bi se ne bil nikamor zganil brez nje. In pri vsaki priliki ji je proslavljal mladega gosta ter je kazal posebno veselje, razgovarjati se z njo o vsem tem, kar je bil on storil v njihov prid čas, ko so se bili ponesrečili. Omenjal je vsaki še najmanjši dogodek tistega dne in tistih ur, katere so bili skupaj preživeli tam na pečinah. Teh ur se je deklica tudi sama še praveč živo spominjala, in vsakikrat, ko jih je zopet slišala omenjati, je zmrščalo po nji — a to ne samo iz groze po prestanem strahu.

(Dalje pride).

statum v Labinju Vincenca Čuka oficijalom 2. razr. pri dež. višem sodišču v Trstu; pridejan je v službovanje okr. sodišču v Vodnjanu.

Kot okr. komisar po odhodu nadkom. Prinziga je prišel s Krka v Gorico g. M. Polley.

Poroka. — Gospod Gregor Barol, c. kr. poštni oficijal, se je poročil z gospodično Marico Nadliskovo, odlično slovensko pisateljico in urednico „Slovenke“ v Trstu. Mnogo sreče!

Tržaški namestnik grof Goëss je dopel v nedeljo ob 8^{3/4} dopoludne v Gorico; s kolodvora se je peljal naravnost v domobransko vojašnico, kjer je prisostvoval veli slavnosti odkritja cesarjevega spomenika; po slavnosti je šel na okrajno glavarstvo, od tam na Solkansko cesto na obiske ter se udeležil potem banketa, po banketu je bil na Cingrofu pri Alfr. grofu Coroniniju, nakar je šel čestitat dr. Pajerju na imenovanju deželnim glavarjem. Zvečer je bila na glavarstvu večerja, katere se je poleg namestnika udeležilo več odličnejših oseb.

Včeraj dopoldne ob 10. uri je odpotoval namestnik v Kormin; potem obišče v Furlanji Fumičel, Oglej, Ruda, Villa Visentina, Červinjan, Pieris, Turjak in še druge kraje.

„Adriatische Post“ 7. stev. je izšla včeraj. Kakor vse disedanje, ima tudi ta več zanimivega gradiva.

Kljubu temu, da se skrbi za dobro vsebino, pa list nima še dovolj naročnikov. Slovenci, podpirajte list, ki je nov branik v boju za sveto stvar Jugoslovanov!

Odkritje cesarjevega spomenika pred domobransko vojašnico. — Na predvečer slavnosti, t. j. v soboto, je bila vojašnica krasno razsvetljena, okincana, vsa v zastavah, in razni umetni oguji so povečevali razsvetljavo, da je mnogobrojno občinstvo, katero je hlelo k vojašnici, bilo polno hvale o razsvetljavi in o umetni ogujih. Vojaška godba tukajšnjega 47. pašp. je šla iz vojašnice na Travniku k domobrancem ter je tam svirala.

Drugi dan v nedeljo ob 9. uri zjutraj se je pričela prava slavnost. Navzoča je bila v vojašnici vsa elita mesta Gorice, visoki vojaški dostojanstveniki, častniki, civilni visoki dostojanstveniki, mestni zastop, razni poslanci, tržaški namestnik, itd. Po dokončani vojaški maši, katero so spremljali strel in godba, je nadskof in knez blagoslovil spomenik, nakar je govoril vojaški duhovnik o. Lin, spominjajoč navzoče, kakošne udarce je že doživel cesar, koliko raznih burnih časov je doživela Avstrija pod njegovo vlado; zaključil je, naj ga nam Bog črni še dolgo! Namestnik grof Goëss je v svojem govoru bodril k udanosti in ljubezni do cesarja ter zakrlical trikrat: hoch!

S tem je bila slavnost končana in množica se je razšla. Spomenik so hodili ogledovat celi dan. Ob dveh popoldne je bil diné v „hotelu Central“, katerega se je udeležila razna gospoda; slavili so tudi g. Pollija, kateri je dal postaviti spomenik. H koncu se omenimo, da je fotografiral g. Jerkič med slavnostjo razne momente.

Kako spoštujejo avstrijsko himno. Laški gospodič si je tudi ogledal v nedeljo odkritje cesarjevega spomenika pred domobransko vojašnico. Vsi, ki so gledali bližje ali od daleč siavnost, so bili odkrili, ko je godba svirala pri maši cesarsko himno, le tisti gospodič si ni smatral za dolžnost, sneti klobuk s svoje „latinske“ glave. Opozoril pa je na to neki v bližini stoječ Slovenec iz srednjih slojev. Ali glej gospodiča! Stopil je po dva mestna stražnika; menda je mislil, da kar aretujeta Slovenca. Stražnika sta videla, da slednjí ima prav, ter sta odšla, izgubil se je pa hitro tudi tisti „latinski“ gospodič.

Električna razsvetljava v Gorici. — Italijanski listi že dlje časa zabavljajo slabi razsvetljavi po mestu ter kličejo: Luce! Magistrat jim ustreže, ker v zadnjem času se je začel pečati z vprašanjem, kako bi se dalo napraviti električno razsvetljava v Gorici, in ta točka je bila v zadnji seji občinskega zbora tudi na dnevnem redu.

Ne le luč, še marsikaj drugega bi bilo treba ukreniti v hasek mestu, ali — politika, lista vedno višja politika, zavzema vse skrbi naših slavnih mestnih očetov. — Kadar napravijo luč, potem uvidijo menda še drugo, kar potrebuje mesto; sedaj se tega ne vidi.

„Marameo“ povsodi. Kamorkoli stopiš v Gorici, nič drugega ne slišiš kot „Marameo“. Po dnevi po ulicah jo zvižgajo, po noči pa pojó neprestano, brez konca in kraja. Stopiš v vežo kake hiše, ko prideš na dvorišče, ali greš po stopnicah, gotovo boš slišal „Marameo“!

Vse gibanje goriskih lahonov se vrta okoli te pesmi; nič drugega ne znajo več, kot edino le „Marameo“. Vse njihovo misljenje je osredotočeno v pesmi „Marameo“, vso svojo „avito coltura“ so izlili v pesem „Marameo“. — V znamenju „Marameo“ živé odslej in hočejo živeti, v znamenju „Marameo“ se hočejo odslej bojevati z nami, — le vprašanje je, kakšen bo konec, in kdo poroče na zadnje „Marameo“! —

Vinci, Vinci, Leonardo Vinci, kako si slaven, in koliko slave te še čaka; za „Marameo“ morda mu vložijo še spomenik na studenec za Kornu!

Poščne zudeve — Načelnikom društvene bolniške blagajne c. kr. neeraričnega osovja na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji je izvoljen od strani odbora g. Fran Fajdiga, c. kr. poštar v Sodražici, namesto odstopivšega dosedanjega načelnika gosp. Alojzija Schrey a, c. kr. postarja ter predsednika društva c. kr. postarjev ter poštinih upraviteljev v Jesenicah (Kranjsko).

Okrožnica deželnim uradom in zavodom, vsem županstvom, gospodarskim svetom in cestnim odborom v pokneženi grofovini Goriski in Gradiski.

Vsa c. kr. ministerstva so izdala podrejenim uradom civilne uprave povelje, da jim je v prihodnjé opuščati v vseh uradnih dopisih do sedaj navadne naslove, kakor „slavni“, „veleslavni“, „visoki“ itd. in tako tudi v besedilu uradnih spisov pridevke, kakoršni so: „vljudno“, „ponižno“, „vdano“ ali pa „cenjeni“, „častiti“, „velečastiti“ itd.

Predsedništvo c. kr. namestništva v Trstu je priobčilo ta ukaz podpisaneu odboru, dostavši predlog, naj bi se po tem pravilu ravnalo tudi v uradnem dopisovanju med državnimi upravnimi in avtonomnimi oblastvi.

Ko je deželni odbor pritrldil temu predlogu, naznanilo je namestništvu predsedništvo, da je zapovedalo vsem podrejenim političnim oblastvom, naj uvedejo enako olajšavo tudi v vsa svoja pisma, katere pošiljajo avtonomnim oblastvom.

Z ozirom na to določa deželni odbor, naj se ravnajo po enakih določilih, kakoršna veljajo za dopisovanje med državnimi oblastvi, tudi:

1. deželni uradi in zavodi,
2. cestni odbori in občinski zastopi (županstva, gospodarski sveti),
3. avtonoma mesta v vseh pismih, katere pošiljajo bodisi avtonomnim, bodisi državnim, civilnim oblastvom vseh stopinj.

Po tem takem bode zanaprej opuščati v naslovih, pa tudi v uradu in besedilu vsi h uradnih dopisov dosedanje nastavljanje, kakor „slaven“, „preslaven“, „visok“ itd. in naslovi naj se bodo glasili priprost: „Deželnemu odboru“, „c. kr. okrajnemu glavarstvu“, „c. kr. namestništvu“ itd.

Enako naj odpadejo tudi vsi pridevki, kakor „cenjeni“, „častiti“, „velečastiti“, „služabno“, „vljudno“, „ponižno“, „vdano“, „slavnoisti“, „visokoisti“.

Po istih vodilih se bode ravnati v vsem dopisovanju brez izjeme ne samo v mejah poknežene grofovine Goriske in Gradiske, ampak tudi z organi javne uprave vseh v državnem zboru zastopanih kraljestev in dež.

To določilo obvelja tistega dne, ko se objavi.

Istočasno se o tem obveščajo predsedništvo c. kr. namestništva, c. kr. deželni šolski svet, c. kr. deželna nadsodnina, c. kr. finančno ravnanje in c. kr. poštno in telegrafsko ravnanje in uradom v svojem oblastvu, da se jim je v dopisih, ki jih pošiljajo avtonomnim oblastvom in deželnim zavodom, ravnati po istih pravilih, kakoršna so se določila za določila za dopisovanje med državnimi civilnimi oblastvi. — Deželni odbor v Gorici, dne 5. aprila 1899. Za deželnega glavarja Pajer.

Otroški vrt v Devinu so odprli 14. marca; ima že 37 otrok. Voditeljca mu je g. Ana Marjeta Koršič iz Sökana. Vrtec obeta mnogo uspeha, ako se poskrbi le v kratkem ugodnejše prostore za tak vrt.

Novo šolsko postopje v Devinu. — Pišejo nam: Staro šolsko postopje ne ustreza več vsem potrebam in zahtevam dobro urejene šole. Zato nameravajo Devinci zidati novo šolsko postopje. Ali glej — star greh — needinosi! Zastopniki davne občine Med je v a s hočejo imeti šolo v Stiva u u, ker imajo njih otroci predaleč v Devinu. Ako se ne ustreže njih želji, ne bodoje nič donasali v pokritje strokov za novo šolo. Kakšna zmota! Ako ne bi bilo slovenske šole v Devinu, imela bi „laska zalega obilno žetev; Devin — še edina kolikor toliko slovenska postojanka ob jadranski obali — bi bil izgubljen za slovensko narodno stvar! — Zdrnite se torej, občinarji županije Devini! Popustite strankarske namene in glejte za časa, da ne bodo vaši otroci podlega tujevi peti!

Županstvo v Št. Petru je dovolilo letes samo en javen ples, kateri je bil preteklo nedeljo. Prav tako! Druga županstva naj bi se ravnala po tem, ker tisti javni plesi ne rodé nič dobrega. Kaj napravijo na plesih denarja, vsaših pride do pretepev, in kaj se drugega se pripeti!

Št. Peterskemu županstvu čast! Naj bo za izgled drugim!

Ples. — Vse pleše. Furlani so pričeli in za njimi se vrte tudi naši okoljeani. V nedeljo so plesali v Št. Petru, in sicer na laški takt!

Laški goriski godci pa so godli pod „rusko“ zastavo! Kaj porečeta vendar „Kanjola“ in „Sentinella“, da si upajo potomci Latincev svojo „latinita“ tako omadeževati, da gredo gost pod „rusko“ zastavo!

Fantje v Št. Petru letos niso izdali tudi laških vabil poleg slovenskih, temveč samo slovenska. Izgled pomaga, in fantje iz Št. Andreža so si naročili tudi samo slovenska vabila.

Sicer so pa menda sprevideli v nedeljo v Št. Petru, da ni potreba laških vabil, ker Lahov — razven dveh, treh — ni bilo! Samo

radi goriskih laških škripačev pa menda vendar ne kaže izajati laška vabila!?

Laški godci imajo sedaj svojo „sezono“, in služili bodo tudi letos zopet lepe novce pri slovenskih žantih, kateri so tako nespametni, da jih najemajo. Kadar imajo ti tiči slovenske groše v žepu, pa se smejejo „nemnim ščavom!“

Ganite se, ganite, in otrešite se jih.

Kromberški pevski zbor je pel, nedavno tega, v krčmi pri Luki Bonetu v Lesinah („al res pir o“) lepe narodne slovenske pesmi. Pri drugih mizah je bilo več goriskih Lahonov. Kar se prikazeta tudi iz hiše dva, in ko gresta mimo pevske družbe, je rekval jeden: m.....a sloveniš, kar je skrajno razaljavivo. Dva sta stopila za njima, in vložila sta jednega pod most, drugega pa v cestni jarek. Krčmar Luka je rekel: „Ne hočite več pet slovenske pesmi v mojo krčmo!“

Par dnij poprej pa so peli v njegovi krčmi Lahoni „Marameo“, in tisto pa je bilo Luki pri sreč.

Bolje je reči: Lahoni, ne hodite v Kromberk, iskat si „nagrade“ za svoja izziivanja!

Ti goriski Lahoni si res že vse dovoljujejo, in v čisto slovensko vas si drznejo priti z namenom, če bo le prilika, da izzivajo. Namesto da bi molčali ter poslušali mirno slovenske pesmi, se predzuejo se izzivati slovenske fante ter jim klicati: m.....a sloveniš!

Potem pa, če na razaljenje kedo reaguje ter dá izzivaču, kar zasluži, prde do obravnave, na katerih se slikajo Slovenci kot divjaki, govori se o „dogovorjenih napadih“ itd., in konec je navadno tak, da so izzivači zadovoljni!!

Tudi v Tržiču bodo prispevali za lasko vseučilišče v Trstu, in sicer je staršinstvo določilo jednoglasno svoto 400 K. na leto. Drugih potreb nima Tržič!!

O samomoru g. nadučitelja v Št. Vidu nad Vipavo poročajo „Edinosti“: Vest o žalostni smrti pok. nadučitelja v Št. Vidu pri Vipavi naj se izvli izpoučiti s tem, da je bil pokojnik dne 5. t. m. odkopan in da je zdravnik potrdil nepravilnost v njegovih možganih, kar so pričali tudi nekateri listi, kamor je zapisal zadnje svoje misli. Potem se je vršil pogreb z zvonenjem in vso slovesnostjo.

Nesreča ali samomor. — S Krasa nam pišejo: Na Velikonem ponedeljek se je dogodila na Volčevgradu pri Komnu velika nesreča, ali pa celo — samomor. — Došel je na svoj dom, na Volčevgrad h. st. 12. kamnosek Rebuta Franc, koji je že več let delal v Nabrežini. Bil je spreten delavec in klesal je najljepša dela; zato je pa tudi služil nad 2 gl. na dan. Mož je pa haje rad gledal kozarca na duo, in je mnogokrat pil čez potrebo in tako se ga je večkrat — nalezel. — Poleg tega ni bil baš srečen v zakonu; z ženo po več let ni bival skupaj in tudi otroci mu niso baš dobro vrgli. Prišelí tedaj domov za praznike, je popival po Komnu in naposled je došel na drugi praznik ponoči na Volčevgrad, kjer je se pil v krčmi pri „Stefanu“. — Večkrat je opetovano povdarjal, da se bode „vrget v jamo“; češ, da je nezadovoljen v zakonu i. t. d. — Mož, ako prav je bil lin delavec, je pa poleg pijančevanja imel druge nedostatke. Sam je pravil, da ni bil že 19 let pri spovedi in se, obhajilu in da ni bil že 10 let v — cerkvi. — Iz tega se pač razvidi, da je bil mož, ki je že imel 50 let na plečah, izgubljen v moralnem obziru in da mu je marsikaj zatemnilo pamet. Ponoči je šel iz „Stefanove“ krčme in ni bilo ga več nazaj. Nikdo ni povpraševal po njem, kajti mislili so, da je šel spat. Drugi dan so ga našli v kulu mrtvega; utonil je, pa se ne zna; ali je pal v kal po nesreči, ali pa da se je sam noter vrget. Drugi dan so ga vlekli iz kula in ga položili v mrtvašnico na mirodvoru. Potem so ga pa zakopali brez cerkvenih obredov in brez zvonenja v nekem kotu volčevgrajškega mirodvora.

Razvidno je iz tega, da se je smatrala tragična smrt tega moža za — samomor. — Nauk: Može, bodite pametni in trezni! Zivite lepo v zakonski slogi in pite pametno vino in po potrebi. Ne pozabite nikdar, da ste kristjani in kot taki imate tudi nekake dolžnosti. Kder Boga pozabi, bode tudi Bog njega pozabil. — Sploh je pa znan izrek: „Kakoršno življenje, takosna smrt.“

Vojaki - novaki. — Dornberško županstvo je dalo letos 19 vojakov-novakov, in sicer so bili potrjeni: 4 iz Saksid, 4 iz Zalose, 4 iz Dornberga in 7 iz Prvačine.

Iz županije devinske, ki obsega občine Devin, Medjevas in Jamlje, je bilo letos poklicanih k vojskemu naboru v Tržiču 25 mladeničev. Potrjenih je bilo 5.

Društvene vesti.

„Goriski Sokol“ priredi prihodnjo nepeljo večji tamburški koncert na korist „Glasbeni soli“ (v kateri se poučuje nad 40 mladenčev in mladenk). Opozorjamo na ta koncert že danes in prosimo, da bi se občinstvo odzvalo odborovemu povabilu. „Glasbena šola“ stane mnogo žrtev in bo stala še več v prihodnosti, ko ho treba naročiti raznovrstne instrumente za orkester in drugo glasbo. Naj torej naše rodoljubno

občinstvo podpira to podjetje vsaj s tem, da pride h koncertom. — Spored prihodnje.

Letni račun „Delalskega podpornega društva“ v Trstu. — Pred nami leži račun tega društva, iz katerega posnemamo: Ob zvršetku prošlega leta je stelo to društvo 1476 členov. Med temi je bilo 309 žensk.

Slučajev boleznij je bilo v prošlem letu 715, za katere je društvo izplačalo 10.000 gl. podpore. Za zdravila je potrošilo 1659 gl.

Knjižnica šteje 1592 knjig, čitateljev je pa bilo — 900! Ta številka kaže, da napredujejo tudi v tem pogledu, ali tudi to število je še premalo za tako število členov in knjig, ki so na razpolaganje. Ali, kakor rečeno, ako pomislimo, da se je število čitateljev pomnožilo od prejšnjega leta za 510, smemo upati, da se to število v tekočem letu še pomnoži, kar je naša iskrena želja.

Skupno premoženje znaša 29.213 gl. 61 nvc. in se je v minolem letu pomnožilo za 2302 gl. 36 nvc. — Le tako naprej!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali med drugim: Slavnica Kmetiška posojilnica na Vrhniki 30 gl. (po tiskovni pomoči zadnjice izkazano 30 kr.) — Slavno Hranilno in posojilno društvo v Ptaju 190 gl. pokroviteljine. — Podružnica v Rojani po blagajnici gl. Ivanki Mikeli 80 gl. — iz Cerknega č. gg.: Ivan Nep. Murvec, župnik in dekan, 1 gl., Janez Wester, kurat v Otačju, 1 gl., Josip Cigoj, župnik v Jagerščaku, 1 gl. in Janez Kokošak, župnik v Sebrjah, 1 gl. — Podružnica v Kobariču po g. J. Rakovščeku 25 gl. 30 kr. — G. Ivan Jehačič, trgovec v Ljubljani in založnik kave družbe sv. Cirila in Metoda 100 gl.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Razgled po slovanskem svetu.

Shod v Koštaboni na Pomjanščini se je torej vršil v nedeljo, 9. t. m., ker je namestništvo ustreglo ustmeni pritožbi pol. društva „Edinosti“, ter razveljavilo svojo prejšnjo prepoved.

„Unione dei giovani“ v Trstu. — „Liga dei giovani“, to društvo je bila oblast razpustila, kakor znano, ker je bilo preveč „italijansko“. Potem pa so takoj vložili prosajo za drugo društvo „Unione“ baš tisti gospodje — istimi pravili.

Namestništvo je prosnjo zavrnilo, češ, da društvo bi bilo ravno isto z istimi nameni, samo ime bi bilo drugo.

Vrhniska železnica na Kranjskem je dogotovljena. Včeraj se je odpeljala z ljubljanskega žužnega kolodvora na Vrhniko prva lokomotiva z upravnim odborom in pristojno komisijo.

Glagolice v cerkvah po Dalmaciji. Kakor poročajo hrvaški listi, so se sešli včeraj v Zadru vsi dalmatinski škofje, da se posvetujejo o glagolici v cerkvah po Dalmaciji.

„Information“ piše: Staroslovensko bogoslužje je dragocen privilegij, ki se je dal pred stoletji vsem katoliškim Slovanom po interesiji sv. Cirila in Metoda. A le Hrvatje so si ga ohranili do današnjih dni, posebno v skofijah Senj, Krk, Zadar in Spiljet. Ta privilegij ni simpatičen nekaterim škofom — vladni, in gledajo, kako bi ga uničili v zlic bulam rimskih papežev Janeza VIII, Benedikta XIV, in sedaj vladajočega Leva XIII., ki so pripoznali hrvaškemu narodu raho staroslovenskega jezika v bogoslužju. V novejši čas je zadarski škof Rajčević, vsled pritiska italijanske klike, kar hkratu prepovedal svojim župnikom, da ne smejo čitati maše v staroslovenskem jeziku, in so bili katoliki, ki branijo ta privilegij, suspendovani a divinis. Da se potolaži hrvaško prebivalstvo, globoko užaljeno v svojih čudstvih, sešli so se vsi hrvaški škofje v konferenco in nadejati se je, da se ohrani privilegij staroslovenskega jezika, da se s tem ohrani tudi mir med duhovščino in narodom.

Na korist Prešernovemu spomeniku v Ljubljani se je vršila v nedeljo zvečer v „Nar. domu“ sijajno, kakor čitamo v ljubljanskih listih. Radi tega in ker je mnogo gostov moralo oditi, ker ni bilo več prostora, se veselica ponovi danes zvečer.

Dva shoda v Ljubljani. — Dne 6. t. m. sta bila v Ljubljani dva shoda, in sicer shod trgovcev in obrtnikov v „Narodnem domu“ ter shod gospodarskih zadrug v „Katoliškem domu“. O prvem čitamo v „Slov. Narodu“ od 6. t. m., da „tako impozantne manifestacije, kakor je bil shod trgovcev in obrtnikov, Ljubljana že veliko let ni videla. Zborovalcev je bilo nad 1000. In zbrani so bili ne morda meznarji in prilikavci, zbrani so bili sami odlični možje, kar daje shodu še poseben pomen.“ — Govorilo se je proti konsumn. društvom, kakor jih ustanavlja po Kranjskem klerikalna stranka; sklenili so, ustanoviti „Splošno trgovsko in obrtno društvo“ za deželo Kranjsko s sedežem v Ljubljani, katero ima delovati na to, da delokrog konsumnih društev in gospodarskih zadrug se omeji na gotove predmete, da vse primerno ukrene v varstvo trgovine in obrti, da se konsumna društva in zadruga obdatijo baš tako, kakor vsi drugi trgovci in obrtniki;

dalje treba gledati, da se ustanovi slovenska trgovinsko-obrtniška banka ter slovenska trgovinska šola v Ljubljani.

Na shodu je govoril tudi župan ljubljanski, ki je sklenil tako-le: „ustvarite si ob enem sami združno organizacijo, katere Vam bode — na zdravi podlagi sloneča — krepka trdnjava v nekrščanskem boji, kateri Vam je napovedala takoiiménovana „katoliška gospodarska organizacija“.

S tem je povedano dovolj, kako barvo je imel ta shod.

O shodu gospodarskih zadrug v „Kat. domu“ čitamo v „Slovencu“, da se je vršil po § 2. „Slovenec“ pravi, da „do 400 mož iz vseh krajev slovenske domovine se je odzvalo povabilu dr. Kreka in prišlo na shod gospodarskih zadrug. Govorili so o pomenu gospodarskih zadrug, zagovarjali so konsumna društva. Poslanec dr. Krek je govoril o vzajemnem delovanju ter je dejal, da nam treba imeti veliko zadrug, da morajo biti te zadruge tako osnovane, da vzmajo vse panoge v svoje področje, zato naj se nemudoma vsa konsumna društva po deželi razširijo v zadruge, da se ustanove osrednje zadruge s samo jedno panogo, vse te zadruge pa naj bodo skupaj pod vodstvom in nadzorstvom „Zveze“. Nad vsjo to organizacijo pa plavaj angelj krščanske ljubezni in krščanske pravičnosti“.

Drug govornik je dejal, da duhoven, ki pomaga narodu na gospodarskem polju, deluje popolno v smislu svojega poklica, ker mu je ljubiti Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samaga sebe. Na to dokaže potrebo združne organizacije z gospodarskega in narodnega stališča, kar je posebnega pomena za obmejne Slovence, ki se jedino tem potem osamosvoje od tujega jarma.

Na shod gospodarskih zadrug so došli z Goriskega tudi 4 brzojavke, in sicer iz Solkana 1 ter 3 iz Rifenberka.

Da si so gotovo na obeh shodih govorili drug proti drugemu malce preveč, vendar pa kažeta nam ta dva shoda, da se boj med trgovci in konsumnimi društvi hoče nadaljevati z vso resnostjo. Kakšen bo konec temu boju, o tem nas prepriča morda že bližnja prihodnost.

Sivar je važna ne le za Kranjsko, temveč tudi za druge dežele, ali o njej razpravljati v današnjih razburjenih časih na Slovenskem, ne kaže; morda pride kedaj pozneje čas za to — — —

Hrvatsko vseučilišče v Zagrebu. — Toletni zimski tečaj je pohajalo hrvaško vseučilišče v Zagrebu 657 slušateljev, med njimi 537 rednih in 120 izvanrednih. Bogoslovna fakulteta je imela slušateljev 87, pravoslovna 418, modroslovna 82, sumarska akademija 29, lekarniški tečaj 41. Med drugimi je bilo slušateljev iz Dalmacije 12, iz našega Primorja 3, iz Kranjske 5, iz Štajerske 4, iz Bosne in Hercegovine 9; dalje iz Srbije 7, iz Bolgarske 13, iz Črnogore 2 in iz Makedonije 5.

V Koroškem dež. zboru so tudi protestovali proti uporabi § 14. češ, da gré proti Nemcem v prilog Slovanom. Avstrija naj se vrne na svoja prejšnja pota ter naj da Nemcem v ozaj njihove pravice, pa nastane zopet red v državi. Hinavcil Toga notejo povedati, zakaj mora vlada rabiti § 14., in odkod izvira vse zlo, na katerem trpi država, le vse drugo govore in vse krivdo zvrtačajo na Slovence.

Iz koroškega deželnege zboru. Dne 6. t. m. sta poročala v koroškem deželnem zboru slovenska poslanca Einspieler in Grafenauer obširno o političkih razmerah na Koroškem, kjer Slovenci ne uživajo nikake političke svobode in pravice. V vsem javnem življenju se s Slovenci na Koroškem ne postopa v smislu ravnopravnosti, temveč baš obratno, kar bi ne smelo biti. Ako pa hoče Avstrija biti srečna, tedaj se mora vladati v njej tako, da dobé v njej svoje pravice in svojo zadovoljnost vsi narodi in tudi slovenski narod!

Nemci so ugovarjali, češ, da politički boj Slovencev na Koroškem je le umeten, da Slovenci se prav dobro počutijo na Koroškem, nasprotno pa se neti le od zvanaj.

Deželni zbor je sprejel predlog proti uporabi § 14 s 30 proti 4 glasovom. V imenu Slovencev je izjavil poslanec Einspieler, da se pridružijo izjavi dež. predsednika, da deželni zbor ni kompetenten za razmotrivanje takega vprašanja.

Mučn prizor. V češkem deželnem zboru dne 8. t. m. se je pripetil mučen prizor. Poslanec Skarda je prišlo slabo med govorom o predlogu glede na spremembo volilnega reda, da se je zgrudil na tla v nezavesti. Poslanci so odšli v restavracijo, kjer je poslanca Vaclava Jando zadela kap. Poročajo, da je odleglo obema.

V šlezijemskem dež. zboru je dežel. predsednik odgovoril na več interpelacij, ki se tičeje jezikovnih odredb za Šlezijo, kakor tudi na neko interpelacijo, ki zadeva odpravo rečenih odredb ter uravnanje jezikovnega vprašanja potem zakona. Dežel. predsednik je povedal, da za justične oblasti v Šleziji se niso izdale nikake posebne tajne jezikovne naredbe, temveč so dobila krvrjiva glavarstva v jezikovno mešanih krajih samo ukaz, naj rešujejo vloge, kolikor mogoče, v onem jeziku, v katerem so bile vložene. To

pa je v skladu z ustavnim načelom o jezikovni ravnopravnosti, in te odredbe se ne morejo preklicati, ker bi prišlo tako v nevarnost pravovarstvo, katero morajo čuvati oblasti.

Izgredi v Nahodu (na Češkem). Izgredi, katere smo zadnjic omenili, so se nadaljevali 6. t. m. Izgredniki so hoteli zažgati neko tovarno, kar pa so preprečili orožniki. V Nahodu je došlo 400 mož vojaštva. V neki prodajalnici je nastal ogenj, kateri pa se je posrečilo zadušiti pravočasno. Okoli 60 oseb so zaprli. Aretovali so tudi 6 tovarniških delavcev, vsled česar so ustavili v prizadeti tovarni delo vsi drugi delavci.

Vzrok izgredom je ta, da delavcem niso hoteli povišati plač. — 7. t. m. so pričeli zopet delati.

Bolgarija. — Bolgarski ministri predsednik Grekov potuje po Bolgariji. Namen mu je ostalke nekdanje Stambulove stranke pridobiti za vladno stranko ter pripraviti narod za proglašenje neodvisnosti Bolgarske. V Tirnovi je imel govor, v katerem je povdarjal, da hoče varovati slobodo volitev, da prebivalstvo more iti po svojem potu v politički odgoji. Izdajalec domovine in krone bi bil tisti, ki bi se hotel protiviti prijaznim odnosajem med Rusijo in Bolgarijo. Sedanje ministerstvo se trudi, ostati v najprijaznejši zvezi z velelastni in sosednimi deželami ter varovati se vsakega pustolovstva. Govor je dobil med Bolgari splošno odobravanje.

Razgled po svetu.

Zaupniki nemških opozitijonalnih strank so imeli 9. t. m. sejo, katere so se vdeležili vsi zaupniki razun Schönererjancev. — Za vse skupine so poročali posamezni poročevalci. Za Kranjsko je bil zaupnik in poročevalec Schwegel. — Dvršenih sklepov ni bilo.

Komunike o shodu konstatuje, da so bila predložena vsa naročena poročila o položaju Nemcev po posamnih kronovinah ter da se je na predlog poslanca Grabmayra sklenilo seznaniti s poročilom o tirolskih razmerah tudi klub liberalnih deželnih poslancev. V svrhu koncecne sestave glavnega poročila o položaju Nemcev v Avstriji ter skupnih narodnopolitiških zahtev je bil izvoljen odsek sedmerih članov. Konečno se naglašja, da vlada glede vsebine posamnih poročil stroga tajnost.

Izvrševalni odbor desnice. — Jaworski, načelnik izvrševalnega odbora, se je v soboto dlje časa posvetoval z grofom Thunom. Naposled je bilo odločeno, sejo izvrš. odbora, sklicano na dan 13. t. m., odložiti na poznejši čas.

Szell zopet na Dunaju. — Ogerska ministra Szell in Daranyi sta včeraj dospela na Dunaj. Szell je bil v avdienci pri cesarju pet četrt ure.

Filipine. — Malolos, mesto, v katerem je bila rezidenca Aguinalda, vodje vstavev, so Amerikanci pretekli četrtke zasedli s 4000 vojniki. Vstasi so bežali v gore.

Kakor se vidi, se ne bo miru. Na otokih vlada velika vročina in Amerikancev se že lotevajo boleznij. Kaj bo?

Mirovna konferenca. — Nizozemska vlada je že razposlala pozive za mirovno konferenco. Pozvane so vse evropske vlasti, potem Zedinjene ameriške države, Siam, Kina, Perzija in Japan. Papež ni povabiljen.

Z dnevnega reda so izključena vsa narodnostna in politiska vprašanja, ter se bo smelo razpravljati samo o tem, kar ruska nota obsega.

Kralj Umberto in Trst. — Na novinarskem shodu v Rimu, kateri smo omenili že v zadnji številki, se je kralj Umberto, ko je govoril s posameznimi odposlanci časnikov, najsrčneje razgovarjal z lastnikom tržaškega „Piccolo“.

Dvakrat mu je segel v roko, izpraševal ga natanko o Trstu in o narodnostnih preprih.

Kakor se vidi, Italija ne more pozabiti, da Trst je še v Avstriji! Radi bi ga imeli, ali upati je, da ga ne dobé nikoli.

Dežele in davčna reforma. — V finančnem načrtu davčne reforme dobe dežele od osebnega dohodninskega davka delež treh milijonov gl. Vlada je za leto 1898 dovolila predplače posamičnim deželam na ta delež. Tako je prejela Češka že skoro polovico in Nižeavstrijska več nego 50 odstotkov. Sedaj pa izplača vlada tudi vsem ostalim deželam njihove deleže, tako, da v kratkem prejmejo vse te dežele svoje deleže, ki so jim zagotovljeni iz dohodkov osebnih dohodavine. (O tem smo nedavno priobčili podrobnejši izkaz).

Švedska. V državnem zboru v Stockholmu so dovolili te dni 2.388.000 kron za nakup pušk in 2.200.000 kron za utrdb.

Ali je to razoroženje? — **Norveška.** V Kristianiji, glavnem mestu Norveške, so glasovali te dni, ako se ima dovoliti točenje žgane pijače. Ker imajo pravico do glasovanja vsi moški in vse ženske, ki so dovršili 25. leto, je imelo pravico glasovati 102.620 oseb. Zato, da se dovoli točenje žgane pijače, jih je glasovalo samo 18.608. Zakoni tam namreč odreja, da vsako mesto more glasovati vsako peto leto, ali dovoli točenje takih pijač ali ne. Ako se

večina glasov odločastkleider Fl. 8-65

točiti v obce žganih ompl. Robe — Tussors und točenje, tedaj sme to sowie schwarze, weisse und stvo, katero pa si ne von 45 kr. bis fl. 14-65 per 5% dobitka, ostalo nien Geweben Farben und javne svrhe; razven te und steuerfrei ins Haus. (3) dati piti pijancem, pro (n. k. Hof.) Zürich, otrokom itd. Od l. 1872

odddano od takih druste **rojača** 20.700.000 kron, in to za stanove, otroške zavode, solprodaj; ob enem lišča, gledališča, in dr. Leta v vrste blaga prov Kristianiji odbilo v celem do 20 gl. na vsako žgano pijačo. — več zaslužka ho

O, ko bi bilo tudi drugodjetje, pri ka V Mentonu ob genskem vo napredku v so dne 6. t. m. odkrili spomepodpisanem. ponesrečene cesarice Elizabete. vrag, kritjen spomenika je skof iz Nic Gorici. sv. mašo.

Posledice špansko-ameriške — Španska je izgubila v tej vojni:

	Vrednost
Na deželah:	
Kuba	franko-nanja, 1.500.000
Filipine	1.500.000
Porto-Riko	750.000
Ostale izgube:	
Vojni stroški	625.000.000
Zguba na trgovini	100.000.000
Zgubljene ladije, med temi 21 vojnih ladij	150.000.000
Skupaj	5.625.000.000

Zedinjene države so izgubile: Vojno ladijo „Maine“ 12.500.000 Vojni stroški 1.000.000.000 Odkodnina Španski 100.000.000 Skupaj 1.112.000.000

Frank znaša prilično eno krono. — Vrh izgube teh ogromnih svot denarja je imela Španija 2500 mrtvih in 3000 ranjenih, Zedinjene države pa 253 mrtvih in 1323 ranjenih!

Dr. Ignac Kotnik, c. kr. notar v Tolminu, in Friderika roj. Tönnies nazznanjata potrtim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm tužno vest, da je njiju neizrečno ljubljeni, nepozabljivi sinček

FRANC

dne 8. aprila t. l., po kratki mučni boleznij in nežni starosti 2 let 2 mesecev v Gospodu zaspal.

Truplo ljubljena počiva na pokopališču v Gorici.

V Gorici, dne 10. aprila 1899.

Namesto vsakega posebnega naznanila.

Se dobro ohranjen „landaver“, jako prikladen za vožnjo s kolodvora v mesto ali za vožnjo na deželi, prodam za nizko ceno.

Fran Wisjan, izdelovalec vozov.

Ljubljana, Rimska cesta 11.

Ustanovljeno leta 1863.
Prvi primorski zavod za izdelovanje aromatiških izcedkov, likverov itd. tvrde
Fratelli Marega
Gradisca, Isonzo.
Čistilnica na par:
konjaka, slivovke, tropinovca in najfinjših likverov.
Tovarna vinskega kisa
po edino racionalni sistemi „Pasteur“.

O G L A S.
Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih goriskih izdelovalnicah utež otvoril
v **Semeniški ulici šte. 8**
lastno zalogo z izdelovalnico tehtnic raznovrstnih sistemov in viline, v kateri izvršujem vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v Št. Andrežu, kjer sem izdelal občinsko tehtnico.
Prezvam v mehanično popravo vsakovrstne uteže, kolesa, sivalne stroje in slične reči.
Imam glavno zalogo koles prvih ameriških sistemov, katera so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljen na izvršitev se belež udani
KAROL KOMEL,
20-6 v Semeniški ulici številka 8

OGLAS.
Proda se lepo posestvo s stanovanjem vred, oddaljeno 20 minut od Grarja, proti Batom, leži pri cesti na lepem kraju prek jutranjega in večernega solnca. Lepi travniki lepe njive, brez kamnja, z mnogovrstnim lepim sadnim drevjem. Vse se nahaja okoli stanovanja. Kdor si želi ogledat, mu bo gotovo po volji stanovanje, posestvo in cena. Več se izve v našem upravnistvu.

DOPISI.

Iz Škrbine. Pri nas namevarajo napravili nove zvonove, pa so stroški veliki! Nekateri pravijo, da jih ni potreba. En zvon se je res ubil, pa je bil zavarovan. Zavarovalnica naj bi ga torej prelila, in potem bi igrali zopet dober zvon. Drugi pa govoré, da morajo biti novi vsi trije, kakor so v Prvačini; najbolj za to si prizadevajo Rubije, Mihajli in Šibelji. Župan je rad tega sestavil okrožnico, in 2 podžupana sta šla po občini, da bi se ljudje podpisavali za milodare za nove zvonove. Nabrlo se je res 63 posestnikov, ki so obljubili darovati v različnih zneskih. Rekli so po večini, da so zadovoljni, da dajo brez odloga milodare, eden po 5 gld., drugi po 10, samo da bodo zvonovi, da jih bomo slišali tudi v našo vas. G. župan je pisal po mojstra v Gorico; mojster je prišel, pregledal, kakšni zvonovi v tem zvoniku lahko tečejo ter povedal, da tehtajo lahko 40 kvint. Zdaj pa čakamo one posestnike za milodare, potem pa naredimo, ali po enaki meri, ali na 5 razredov, ali pa najprej — bo na davke!

Domače in razne novice.

Dr. Pajer — deželni glavar. — „Wiener Zeitung“ je priobčila v nedeljo imenovanje deželnega glavarja goriskega — dr. Pajerja, kar nam je bilo že v soboto signalizirano z Dunaja.

Italijanska deželna manjšina je dosegla s tem imenovanjem zopet velik uspeh, kajti deželni glavar je vzet iz srede italijanskih poslancev, še več: to važno mesto zasede „il gran Duca“ italijanske radikalno narodne stranke, dasi stoji ta v odkriti opoziciji proti sedanji vladi. O tem razmerju med vlado in Italijani smo že dovolj pisali, zategadel ne rečemo za zdaj nobene besede več.

Mi Slovenci pa imamo zopet nov dokaz, koliko se ozira na nas tudi sedanja dunajska vlada, kateri se ni zdelo vredno niti to, da bi se bila pred imenovanjem vsaj dogovorila s slovenskimi deželnimi poslanci. Tisto, da je morda tu pa tam nekoliko poplivala, ni vredno omenbe.

Slovenski narod je opravičeno lahko radoveden, kako bodo postopali v oigled takim odnosajem slovenski deželni poslanci. Kaj nam je prinesla dosedanja taktika, to vidimo; vidimo tudi, da bo treba napeti vse drugačne strune, ki bodo vzbujale v merodajnih krogih več upoštevanja in obzira do slovenske dvetretjinske večine v deželi.

O dr. Pajerju vajo različni nazori. Eni delajo razliko med dr. Pajerjem kot voditeljem italijanske stranke in dr. Pajerjem deželnim glavarjem, češ: deželni glavar dr. Pajer bo hotel dokazati, da pod njim je marsikaj mogoče, kar pod Corinijem ni bilo. Vederemo! — Prav ta okolnost pa je jako nevarna past za slovenske poslance, da bi se ti dali preslepiti po malenkostih, pustivši tako velike smotre izpred oči. Odgovornost ni majhna — in zategadel upamo na previdnost in potrebno energijo, pred vsem pa na složnost slovenske delegacije v deželnem zboru.

Naročnikom. — Četrletje je končalo! Kdor je kaj dolžan, in teh je mnogo, naj vendar izpolni svojo dolžnost. Prosimo pa, pošiljati naročnino le do konca junija.

Osebnosti. Akademikemu slikarju Teod. Jos. Ethoferju v Gorici je podeljen viteški križec Franc Josipovega reda. — Finančni komisar pri finančnem ravnateljstvu v Trstu dr. Karol Weiss pl. Welden je dobil zlati zaslužni križec s krono. — Visje deželno sodišče v Trstu je imenovalo kancelista Cor. Sestana oficijalom 2. razr. pri okr. sodišču v Rovinju in kancelista extra

Ruscona, grajščaka Comskega, in da je to ženitev pripravil Marko Visconti.

Grof pa, kateri se je čutil presrečnega, da ima pri sebi takó imenitnega viteza, namestnikovega bratranca in Markovega ljubljence, si je prizadeval, kar je bil mogel, da bi mu storil tamkajšno bivanje tem prijetneje. Zató je jdenkrat povabil bližnje prijatelje na obed, drugikrat priredil lov, pa drugikrat zopet izlet v kako bližnjo vas. Bice je bila vedno v družbi, kajti oče bi se ne bil nikamor zganil brez nje. In pri vsaki priliki ji je proslavljal mladega gosta ter je kazal posebno veselje, razgovarjati se z njo o vsem tem, kar je bil on storil v njihov prid tačas, ko so se bili ponesrečili. Omenjal je vsaki se najmanjši dogodek tistega dne in tistih ur, katere so bili skupaj preživeli tam na pečinah. Teh ur se je deklica tudi sama še preveč živo spominjala, in vsakokrat, ko jih je zopet slišala omenjati, je zmračalo po nji — a to ne samo iz groze po prenehanem strahu.

(Dalje pride).

statum v Labinju Vincenca Čuka oficijalom 2. razr. pri dež. višjem sodišču v Trstu; pridejan je v službovanje okr. sodišču v Vodnjanu.

Kot okr. komisar po odhodu nadkom. Prinziga je prišel s Krka v Gorico g. M. Polley.

Poroka. — Gospod Gregor Bartol, c. kr. poštni oficijal, se je poročil z gospodično Márico Nadliškovo, odlično slovensko pisateljico in urednico „Slovenke“ v Trstu. Mnogo sreče!

Tržaški namestnik grof Gočss je dopel v nedeljo ob 8^{3/4} dopoldne v Gorico; s kolodvora se je peljal naravnost v domobransko vojašnico, kjer je prisostvoval celi slavnosti odkritja cesarjevega spomenika; po slavnosti je šel na okrajno glavarstvo, od tam na Solkansko cesto na obiske ter se udeležil potem banketa, po banketu je bil na Cingrofu pri Alfr. grofu Coroniatju, nakar je šel čestitat dr. Pajerju na imenovanju deželnim glavarjem. Zvečer je bila na glavarstvu večerja, katere se je poleg namestnika udeležilo več odličnejših oseb.

Včeraj dopoldne ob 10. uri je odpotoval namestnik v Kormin; potem obišče v Furlaniji Fumicel, Ogled, Ruda, Villa Visentina, Červinjan, Pieris, Turjak in še druge kraje.

„Adriatische Post“ 7. stev. je izšla včeraj. Kakor vse dosedanje, ima tudi ta več zanimivega gradiva.

Kljubu temu, da se skrbi za dobro vsebino, pa list nima še dovolj naročnikov.

Slovensci, podpirajte list, ki je nov branik v boju za svelo stvar Jugoslovanov!

Odkritje cesarjevega spomenika pred domobransko vojašnico. — Na predvečer slavnosti, t. j. v soboto, je bila vojašnica krasno razsvetljena, okinčana, vsa v zastavah, in razni umetni ognji so povečevali razsvetljavo, da je mnogobrojno občinstvo, katero je hitelo k vojašnici, bilo polno hvale o razsvetljavi in o umetnih ognjih. Vojaška godba tukajšnjega 47. pešp. je šla iz vojašnice na Travniku k domobranecem ter je tam svirala.

Drugi dan v nedeljo ob 9. uri zjutraj se je pričela prava slavnost. Navzoča je bila v vojašnici vsa elita mesta Gorice, visoki vojaški dostojanstveniki, častniki, civilni visoki dostojanstveniki, mestni zastop, razni poslanci, tržaški namestnik, itd. Po dokončani vojaški maši, katero so spremljali strel in godba, je nadškof in knez blagoslovil spomenik, nakar je govoril vojaški duhovnik o. Lin, spominjajoč navzoče, kakošne udarce je že doživel cesar, koliko raznih burnih časov je doživela Avstrija pod njegovo vlado; zaključil je, naj ga nam Bog obrani še dolgo! Namestnik grof Gočss je v svojem govoru bodril k udanosti in ljubezni do cesarja ter zakrkal trikrat: hoch!

S tem je bila slavnost končana in množica se je razšla. Spomenik so hodili ogledovat celi dan. Ob dveh popoldne je bil diné v „hotelu Central“, katerega se je udeležila razna gospoda; slavili so tudi g. Pollija, kateri je dal postaviti spomenik. H koncu še omenimo, da je fotografiral g. Jerkič med slavnostjo razne momente.

Kako spoštujejo avstrijsko himno. Laški gospodič si je tudi ogledal v nedeljo odkritje cesarjevega spomenika pred domobransko vojašnico. Vsi, ki so gledali bližje ali od daleč slavnost, so bili odkriti, ko je godba svirala pri maši cesarsko himno, le tisti gospodič si ni smatral za dolžnost, sneti klobuk s svoje „latinske“ glave. Opozoril pa ga je na to neki v bližini stoječ Slovenec iz srednjih slojev. Ali glej gospodiča! Stopil je po dva mestna stražnika; menda je mislil, da kar aretujeta Slovence. Stražnika sta videla slednji ima prav, ter sta odšla, izgubili se je pa hitro tudi tisti „latinski“ gospodič.

Električna razsvetljava v Gorici. — Italijanski listi že dlje časa zabavljajo slabi razsvetljavi po mestu ter kličejo: Luce! Magistrat jim ustreže, ker v zadnjem času se je začel pečati z vprašanjem, kako bi se dalo napraviti električno razsvetljava v Gorici, in ta točka je bila v zadnji seji občinskega zbora tudi na dnevnem redu.

Ne le luč, še marsikaj drugega bi bilo treba ukreniti v hasek mestu, ali — politika, lista vedno višja politika, zavzema vse skrbi naših slavnih mestnih očetov. — Kadar napravijo luč, potem uvidijo menda še drugo, kar potrebuje mesto; sedaj se tega ne vidi.

„Marameo“ povsodi. Kamorkoli stopiš v Gorici, nič drugega ne slišiš kot „Marameo“. Po dnevi po ulicah jo zvižgajo, po noči pa pojó neprestano, brez konca in kraja. Stopiš v vežo kake hiše, ko prideš na dvorišče, ali greš po stopnicah, gotovo boš slišal „Marameo“!

Vse gibanje goriskih lahonov se vrtilo okoli te pesmi; nič drugega ne znajo več, kot edino le „Marameo“. Vse njihovo mišljenje je osredotočeno v pesmi „Marameo“, vso svojo „avito coltura“ so izlili v pesem „Marameo“. — V znamenju „Marameo“ živé odslej in hotejo živeti, v znamenju „Marameo“ se hočejo odslej bojevati z nami, — le vprašanje je, kakšen bo konec, in kdo poroče na zadnje „Marameo“!

Vinci, Vinci, Leonardo Vinci, kako si slaven, in koliko slave te še čaka; za „Marameo“ morda mu vložijo se spomenik na studenec na Kornu!!

Poštarstvo — Načelnikom društvene bolniške blagajne c. kr. neerarčnega osebja na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji je izvoljen od strani odbora g. Fran Fajdiga, c. kr. poštar v Sodražici, namesto odstopivšega dosedanjega načelnika gosp. Alojzija Schreya, c. kr. postarja ter predsednika društva c. kr. postarjev ter postnih upraviteljev v Jesenicah (Kranjsko).

Okrožnica deželnim uradom in zavodom, vsem županstvom, gospodarskim svetom in cestnim odborom v pokneženi grofovini Goriski in Gradiški.

Vsa c. kr. ministerstva so izdala podrejenim uradom civilne uprave povelje, da jim je v prihodnjic opuščati v vseh uradnih dopisih do sedaj navadne naslove, kakor „slavni“, „veleslavni“, „visoki“ itd. in tako tudi v besedilu uradnih spisov pridevke, kakoršni so: „uljudno“, „ponižno“, „vdano“ ali pa „cenjeni“, „častiti“, „velečastiti“ itd.

Predsedništvo c. kr. namestništva v Trstu je priobčilo ta ukaz podpisaneu odboru, dostavi predlog, naj bi se po tem pravilu ravnalo tudi v uradnem dopisovanju med državnimi upravnimi in avtonomnimi oblastvi.

Ko je deželni odbor pritril temu predlogu, naznanilo je namestništvu predsedništvo, da je zapovedalo vsem podrejenim političnim oblastvom, naj uvedejo enako olajšavo tudi v vsa svoja pisma, katera pošiljajo avtonomnim oblastvom.

Z ozirom na to določa deželni odbor, naj se ravnajo po enakih določilih, kakoršna veljajo za dopisovanje med državnimi oblastvi, tudi:

1. deželni uradi in zavodi,
2. cestni odbori in občinski zastopi (županstva, gospodarski sveti),
3. avtonoma mesta v vseh pismih, katera pošiljajo bodisi avtonomnim, bodisi državnim, civilnim oblastvom vseh stopinj.

Po tem takem bode zanjprej opuščati v naslovih, pa tudi v uvodu in besedilih vseh uradnih depisov dosedanje naslavljanje, kakor „slaven“, „preslaven“, „visok“ itd. in naslovi naj se bodo glasili priprosto: „Deželnemu odboru“, „c. kr. okrajnemu glavarstvu“, „c. kr. namestništvu“ itd.

Enako naj odpadejo tudi vsi pridevki, kakor „cenjeni“, „častiti“, „velečastiti“, „sluzabno“, „uljudno“, „ponižno“, „vdano“, „slavnosti“, „visokoisti“.

Po istih vodilih se bode ravnati v vsem dopisovanju brez izjeme ne samo v mejah poknežene grofovine Goriske in Gradiške, ampak tudi z organi javne uprave vseh v državnem zboru zastopanih kraljestev in dež. To določilo obvelja tistega dne, ko se objavi.

Istočasno se o tem obveščajo predsedništvo c. kr. namestništva, c. kr. deželni šolski svet, c. kr. deželna nadsodnina, c. kr. finančno ravnateljstvo in c. kr. poštno in telegrafsko ravnateljstvo s prošnjo, naj zapovedo podrejenim uradom v svojem oblastvu, da se jim je v dopisih, ki jih pošiljajo avtonomnim oblastvom in deželnim zavodom, ravnati po istih pravilih, kakoršna so se določila za določila za dopisovanje med državnimi civilnimi oblastvi. — Deželni odbor v Gorici, dne 5. aprila 1899. Za deželnega glavarja Pajer.

Otroški vrt v Devinu so odprli 14. marca; ima že 37 otrok. Voditeljica mu je g.čna Marjeta Koršič iz Solkana. Vrtec obeta mnogo uspeha, ako se poskrbi le v kratkem ugodnejše prostore za tak vrt.

Novo šolsko postopje v Devinu. — Pišejo nam: Staro šolsko postopje ne ustreza več vsem potrebam in zahtevam dobro urejene šole. Zato nameravajo Devinci zidati novo šolsko postopje. Ali glej — star greh — needinost! Zastopniki davčne občine Medjevas hočejo imeti solo v Stivanu, ker imajo njih otroci predaleč v Devinu. Ako se ne ustreže njih želji, ne bodejo nič donasali v pokritje strokov za novo šolo. Kakšna znota! Ako ne bi bilo slovenske šole v Devinu, imela bi „laška zalega“ obilno zetev; Devin — še edina kolikor toliko slovenska postojanka ob jadranski obali — bi bil izgubljen za slovensko narodno stvar! — Zdranite se torej, občinarji županije Devin! Popustite strankarske namene in glejte za časa, da ne bodo vaši otroci podlaga tujčevi peti!

Županstvo v St. Petru je dovolilo letos samo en javen ples, kateri je bil preteklo nedeljo. Prav tako! Druga županstva naj bi se ravnala po tem, ker tisti javni plesi ne rodé nič dobrega. Kaj zapravijo na plesih denarja, več jih pride do pretepev, in kaj se drugega se pripeti!

St. Peterskemu županstvu čast! Naj bo za gled drugim!

Plesi. — Vse pleše. Furlani so pričeli in za njimi se vrte tudi naši okoličani. V nedeljo so plesali v St. Petru, in sicer na laški takt!

Laški goriski godci pa so godli pod „rusko“ zastavo! Kaj poredeta vendar „Karljola“ in „Sentinella“, da si upajo potomci Latincev svojo „latinita“ tako omadeževati, da gredo gost pod „rusko“ zastavo!

Fantje v St. Petru letos niso izdali tudi laških vabil poleg slovenskih, temveč samo slovenska. Izgled pomaga, in fantje iz St. Andreža so si naročili tudi samo slovenska vabila.

Sicer so pa menda sprevideli v nedeljo v St. Petru, da ni potreba laških vabil, ker Lahov — razven dveh, treh — ni bilo! Samo

radi goriskih laških skripačev pa menda vendar ne kaže izdajati laška vabila!?

Laški godci imajo sedaj svojo „sezono“, in služili bodo tudi letos zopet lepe novice pri slovenskih fantih, kateri so tako nespametni, da jih najemajo. Kadar imajo ti liči slovenske groše v žepu, pa se smejejo „neumnim ščavom“!

Ganite se, ganite, in otrsitate se jih.

Kromberški pevski zbor je pel, nedavno tega, v krčmi pri Luki Bonetu v Lesinah („al respir o“) lepe narodne slovenske pesmi. Pri drugih mizah je bilo več goriskih Lahonov. Kar se prikazeta tudi iz hiše dva, in ko gresta mimo pevske družbe, je rekel jeden: m..... sloveniš, kar je skrajno razžaljivo. Dva sta stopila za njuna, in vložila sta jednega pod most, drugega pa v cestni jarek. Krčmar Luka je rekel: „Ne hodite več pet slovenske pesmi v mojo krčmo!“

Par dnij poprej pa so peli v njegovi krčmi Lahoni „Marameo“, in tisto pa je bilo Luki pri sreč.

Bolje je reči: Lahoni, ne hodite v Kromberk, iskat si „nagrade“ za svoja izziivanja!

Ti goriski Lahoni si res že vse dovoljujejo, in v čisto slovensko vas si drznejo priti z namenom, če bo le prilika, da izziivajo. Namesto da bi molčali ter poslušali mirno slovenske pesmi, se predrznejo se izzivati slovenske faute ter jim klicati: m..... sloveniš!

Potem pa, če na razžaljenje kedo reaguje ter dá izzivaču, kar zasluži, pride do obravnave, na katerih se slikajo Slovenci kot divjaki, govori se o „dogovorjenih napadih“ itd., in konec je navadno tak, da so izzivači zadovoljni!!

Tudi v Trzinu bodo prispevali za laško vsučilnice v Trstu, in sicer je staršinstvo določilo jednoglasno svoto 400 K. na leto. Drugih potreb nima Trzin!!

O samomoru g. nadeučitelja v St. Vidu nad Vipavo poročajo „Edinosti“: Vest o žalostni smrti pok. nadeučitelja v St. Vidu pri Vipavi naj se izvodi izpopolniti s tem, da je bil pokojnik dne 5. t. m. odkopan in da je zdravnik potrdil nepravilnost v njegovih možganih, kar so pričali tudi nekateri listi, kamor je zapisal zadnje svoje misli. Potem se je vršil pogreb z zvonenjem in vso slovesnostjo.

Nesreča ali samomor. — S Krasa nam pišejo: Na Velikonocni ponedeljek se je dogodila na Volčjemgradu pri Komnu velika nesreča, ali pa celo — samomor. — Došel je na svoj dom, na Volčjigrad h. št. 12. kamenoskok Rebulia Franc, koji je že več let delal v Nabrežini. Bil je spreten delavec in klesal je najfinjša dela; zato je pa tudi služil nad 2 gl. na dan. Mož je pa baje rad gledal kazarec na doo, in je mnogokrat pil čez potrebo in tako se ga je večkrat — nalezel. — Poleg tega ni bil baš srecen v zakonu; z ženo po več let ni bival skupaj in tudi otroci mu niso baš dobro vrgli. Prišelši tedaj domov za praznike, je popival po Komnu in naposled je došel na drugi praznik ponoči na Volčjigrad, kjer je še pil v krčmi pri „Stofanu“. — Večkrat je opetovano povdajal, da se bode „vrzel v jamo“; češ, da je nezadovoljen v zakonu i. t. d. — Mož, ako prav je bil tin delavec, je pa poleg pijančevanja imel druge nedostatke. Sam je pravil, da ni bil že 19 let pri spovedi in sv. obhajilu in da ni bil že 10 let v — cerkvi. — Iz tega se pač razvdi, da je bil mož, ki je še imel 50 let na plečah, izgubljen v moralnem obzaru in da mu je marsikaj zatemnilo pamet. Ponoči je šel iz „Stofanove“ krčme in ni bilo ga več nazaj. Nikdo ni povpraševal po njem, kajti mislil so, da je šel spat. Drugi dan so ga našli v kalu mrtvega; utonil je, pa se ne zna; ali je pal v kal po nesreči, ali pa da se je sam noter vrzel. Drugi dan so ga vlekli iz kala in ga položili v mrtvašnico na mrtodvoru. Potem so ga pa zakopali brez cerkvenih obredov in brez zvoenja v nekem kotu volčjegrajskega mrtodvora.

Razvidno je iz tega, da se je smatrala tragična smrt tega moža za — samomor. — Nauk: Može, bodite pametni in trezni! Zivite lepo v zakonski slogi in pite pametno vino in po potrebi. Ne pozabite nikdar, da ste kristjan in kot taki imate tudi nekatere dolžnosti. Kdor Bogu pozabi, bode tudi Bog njega pozabil. — Splah je pa znan izrek: „Kakoršno življenje, takoršna smrt.“

Vojaki — novaki. — Dornbersko županstvo je dalo letos 19 vojakov-novakov, in sicer so bili potrjeni: 4 iz Saksid. 4 iz Zalosé, 4 iz Dornberga in 7 iz Prvačine.

Iz županije devinske, ki obsega občine Devin, Medjevas in Jamlje, je bilo letos poklicanih k vojaškemu naboru v Trzinu 25 mladeničev. Potrjenih je bilo 5.

Društvene vesti.

„Goriški Sokol“ priredi prihodnjo nepeljo večji tamburaski koncert na korist „Glabeni soli“ (v kateri se poučuje nad 40 mladeničev in mladenk). Opozarjamo na ta koncert že danes in prosimo, da bi se občinstvo odzvalo odborovemu povabilu. „Glabena šola“ stane mnogo žrtev in bo stala še več v prihodnosti, ko bo treba naročiti raznovrstne instrumente, za orkester in drugo glasbo. Naj torej naše rodoljubno

občinstvo podpira to podjetje, vsaj s tem, da pride h koncertom. — Spored prihodnje.

Letni račun „Delalskega podpornega društva“ v Trstu. — Pred nami leži račun tega društva, iz katerega posnemamo: Ob zvršetku prošlega leta je stelo to društvo 1476 členov. Med temi je bilo 309 žensk.

Slučajev boleznij je bilo v prošlem letu 715, za katere je društvo izplačalo 10.000 gld. podpore. Za zdravila je potrosilo 1659 gld.

Knjižnica steje 1592 knjig, čitateljev je pa bilo — 900! Ta številka kaže, da napredujejo tudi v tem pogledu, ali tudi to število je še premalo za tako število členov in knjig, ki so na razpolaganje. Ali, kakor rečeno, ako pomislimo, da se je število čitateljev pomnožilo od prejšnjega leta za 510, smemo upati, da se to število v tekočem letu še pomnoži, kar je naša iskrena želja.

Skupno premoženje znaša 29.213 gld. 61 ovč. in se je v minulem letu pomnožilo za 2302 gld. 36 ovč. — Le tako naprej!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali med drugim: Slavna Kmetiška posojilnica na Vrhniki 30 gld. (po tiskovni pomoči zadnje izkazano 30 kr.) — Slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuj 100 gld. pokroviteljine. — Podružnica v Rogam po blagajnici gđe. Ivanki Mikleš 80 gld. — Iz Cerknega č. gđ. Ivan Nep. Murveč, župnik in dekan, I gld., Janez Wester, kurat v Otalezu, I gld., Josip Cigoj, župnik v Jagersčaku, I gld. in Janez Kokosak, župnik v Šebreljah, I gld. — Podružnica v Kobariču po g. J. Rakovečku 25 gld. 30 kr. — G. Ivan Jehadin, trgovec v Ljubljani in založnik kave družbe sv. Cirila in Metoda 100 gld.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Razgled po slovanskem svetu.

Shod v Koštaboni na Pomurju se je jutri vršil v nedeljo, 9. t. m., ker je namendništvo ustrezno ustnemu pritožbi pol. društva „Elinosti“, ter razveljavilo svojo prejšnjo prepoved.

„Unione dei giovani“ v Trstu. — „Liga dei giovani“, to društvo je bila oblast razpustila, kakor znano, ker je bilo preveč „italijansko“. Potem pa so takoj vložili prošnjo za drugo društvo „Unione“ has listi gospodje s listami pravil.

Namendništvo je prošnjo zavrnilo, češ, da društvo bi bilo ravno isto z istimi nameni, samo ime bi bilo drugo.

Radi tega so listi listi vsi besni.

Vrhniska železnica na Kranjskem je dogotovljena. Včeraj se je odpeljala z ljubljanskega južnega kolodvora na Vrhniko prva lokomotiva z upravnim odborom in pristojno komisijo.

Glagolca v cerkvah po Dalmaciji. Kakor poročajo hrvaški listi, so se seshi včeraj v Zadru vsi dalmatinski škofje, da se posvetujejo o glagolci v cerkvah po Dalmaciji.

„Information“ piše: Staroslovensko bogoslužje je dragocen privilegij, ki se je dal pred stoletji vsem katoliškim Slovanom po intercesiji sv. Cirila in Metoda. A je Hrvatje so si ga ohranili do današnjih dni, posebno v škofijah Senj, Krk, Zadar in Spjel. Ta privilegij ni simpatičen nekaterim škofom in — vladi, in gledajo, kako bi ga uničili vžle bolani rimskih papežev Janeza VIII, Benedikta XIV, in sedaj vladajočega Leva XIII, ki so pripoznali hrvaškemu narodu rabo staroslovenskega jezika v bogoslužju. V noveji čas je zadarski škof Rujević, v sled pritiška italijanske kliče, kar hkratu prepovedal svojim župnikom, da ne smejo čitati mase v staroslovenskem jeziku, in so bili katoliki, ki branijo ta privilegij, suspendovani a divinis. Da se potolaži hrvaško prebivalstvo, globoko užajeno v svojih tudejih, seshi so se vsi hrvaški škofje v konferenco in nadejali se je, da se ohrani privilegij staroslovenskega jezika, da se s tem ohrani tudi mir med duhovščino in narodom.

Na korist Prešernovemu spomenku v Ljubljani se je vršila v nedeljo zvečer v „Nar. domu“ sijajno, kakor čitamo v ljubljanskih listih. Radi tega in ker je mnogo gostov moralo oditi, ker ni bilo več prostora, se veselica ponovi danes zvečer.

Dva shoda v Ljubljani. — Dne 6. t. m. sta bila v Ljubljani dva shoda, in sicer shod trgovcev in obrtnikov v „Narodnem domu“ ter shod gospodarskih zadrug v „Katoliškem domu“. O prvem čitamo v „Slov. Narodu“ od 6. t. m., da „tako impozantne manifestacije, kakor je bil shod trgovcev in obrtnikov, Ljubljana že veliko let ni videla. Zborovalcev je bilo nad 1000. In zbrani so bili ne morda meznarji in prilikaveci, zbrani so bili sami odlični mežje, kar daje shodu še poseben pomen.“

Govorilo se je proti konsumnim društvom, kakor jih ustanavlja po Kranjskem klerikalna stranka; sklenili so, ustanoviti „Splošno trgovsko in obrtno društvo“ za deželo Kranjsko s sedežem v Ljubljani, katero ima delovati na to, da delokrog konsumnih društev in gospodarskih zadrug se omeji na gotove predmete, da vse primerno ukrene v varstvo trgovine in obrti, da se konsumna društva in zadruge obdačijo baš tako, kakor vsi drugi trgovci in obrtniki;

dalje treba gledati, da se ustanovi slovenska trgovinsko-obrtniška banka ter slovenska trgovinska sola v Ljubljani.

Na shodu je govoril tudi župan ljubljanski, ki je skonciral tako-le: „ustvarite si ob enem sami zadržno organizacijo, katere Vam bode — na zdravi podlagi sloneča — krepka trdnjava v nekrščanskem boji, kateri Vam je napovedala takoiimenovana „katoliška gospodarska organizacija“.

S tem je povedano dovolj, kako barvo je imel ta shod.

O shodu gospodarskih zadrug v „Kat. domu“ čitamo v „Slovenec“, da se je vršil po § 2. „Slovenec“ pravi, da „do 400 mož iz vseh krajev slovenske demovine se je odzvalo povabilu dr. Kreka in prišlo na shod gospodarskih zadrug. Govorili so o pomenu gospodarskih zadrug, zagovarjali so konsumna društva. Poslanec dr. Krek je govoril o vzajemnem delovanju ter je dejal, da nam treba imeti veliko zadrug, da morajo biti te zadruge tako osnovane, da vzamejo vse panoge v svoje področje, zato naj se nemudoma vsa konsumna društva po deželi razširijo v zadruge, da se ustanove osrednje zadruge s samo jedno panogo, vse te zadruge pa naj bodo skupaj pod vodstvom in nadzorstvom „Zveze“. Nad vsoto organizacijo pa plavaj angej krščanske ljubezni in krščanske pravičnosti“.

Drug govornik je dejal, da duhoven, ki pomaga narodu na gospodarskem polju, deluje popolno v smislu svojega poklica, ker mu je ljubiti Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samega sebe. Na to dokazuje potrebo zadržne organizacije z gospodarskega in narodnega stališa, kar je posebnega pomena za obmejne Slovence, ki se jedino tem potom osamosvoje od tujega jarma.

Na shod gospodarskih zadrug so došli z Goriskega tudi 4 brzojavke, in sicer iz Solkana 1 ter 3 iz Rifenberka.

Da si so gotovo na obeh shodih govorili drug proti drugemu malec preveč, vendar pa kažeta nam ta dva shoda, da se boj med trgovci in konsumnimi društvi hoče nadaljevati z vso resnostjo. Kakšen bo konec temu boju, o tem nas prepriča morda že bližnja prihodnost.

Stvar je važna ne le za Kranjsko, temveč tudi za druge dežele, ali o njej razpravljati v današnjih razburjenih časih na Slovenskem, ne kaže; morda pride kedaj pozneje čas za to — — —

Hrvatsko vseučilišče v Zagrebu. — Teletni zinski tečaj je pohajalo hrvaško vseučilišče v Zagrebu 657 slušateljev, med njimi 537 rednih in 120 izvanrednih. Bogoslovna fakulteta je imela slušateljev 87, pravoslovna 418, modroslovna 82, šumarska akademija 29, lekarniški tečaj 41. Med drugimi je bilo slušateljev iz Dalmacije 12, iz našega Primorja 3, iz Kranjske 5, iz Stajerske 4, iz Basne in Hercegovine 9, dalje iz Srbije 7, iz Bolgarske 13, iz Črnogore 2 in iz Makedonije 5.

V Stajerskem dež. zboru so tudi protestovali proti uporabi § 14, češ, da gre proti Nemcem v prilog Slovanom. Avstrija naj se vrne na svoja prejšnja pola ter naj da Nemcem nazaj njihove pravice, pa nastane zopet red v državi. Himave! Teja notejo povedati, zakaj mora vlada rabiti § 14, in odkod izvira vse zlo, na katerem trpi država, le vse drugo govori in vse krivdo vračajo na Slovence.

Iz koroškega deželnega zbora. Dne 6. t. m. sta poročala v koroškem deželnem zboru slovenska poslanca Einspieler in Grafenauer obirno o političkih razmerah na Koroškem, kjer Slovenci ne vživajo nikake političke svobode in pravice. V vsem javnem življenju se s Slovenci na Koroškem ne postopa v stoislu ravnopravnosti, temveč baš obratno, kar bi ne smelo biti. Ako pa hoče Avstrija biti srečna, tedaj se mora vlada dati v njej tako, da dobe v njej svoje pravice in svojo zadovoljnost vsi narodi in tudi slovenski narod!

Nemci so ugovarjali, češ, da politički boj Slovencev na Koroškem je le umeten, da Slovenci se prav dobro počutijo na Koroškem, nasprotstvo pa se ne ti le od zvanaj.

Deželni zbor je sprjel predlog proti uporabi § 14 s 30 proti 4 glasovom. V imenu Slovencev je izjavil poslanec Einspieler, da se pridružuje izjavi dež. predsednika, da deželni zbor ni kompetenten za raznastrivanje takega vprašanja.

Mučen prizor. V češkem deželnem zboru dne 8. t. m. se je pripetil mučen prizor. Poslanec Skarda je prišlo slabo med govorom o predlogu glede na spremembo volilnega reda, da se je zgrudil na tla v nezavesti. Poslanec se odšli v restavracijo, kjer je poslanca Vaclava Jando zadela kap. Poročajo, da je odleglo obema.

V šlezjskem dež. zboru je dežel. predsednik odgovoril na več interpelacij, ki se tičejo jezikovnih odredb za Šlezijo, kakor tudi na neko interpelacijo, ki zadeva odpravo rečenih odredb ter uravnanje jezikovnega vprašanja potom zakona. Dežel. predsednik je povedal, da za justične oblasti v Šleziji se niso izdale nikake posebne tajne jezikovne naredbe, temveč so dobila okrajna glavarstva v jezikovno mešanih krajih samo ukaz, naj rešujejo vloge, kolikor mogoče, v onem jeziku, v katerem so bile vložene. To

pa je v skladu z ustavnim načelom o jezikovni ravnopravnosti, in te odredbe se ne morejo preklicati, ker bi prišlo tako v nevarnost pravovarstvo, katero morajo čuvati oblasti.

Izgređi v Nahodu (na Češkem). Izgređi, katere smo zadnje omenili, so se nadaljevali 6. t. m. Izgređniki so hoteli zažgati neko tovarno, kar pa so preprečili orožniki. V Nahodu je došlo 400 mož vojaštva. V neki prodajalnici je nastal ogenj, kateri pa se je posrečilo zadušiti pravočasno. Okoli 60 oseb so zaprli. Aretovali so tudi 6 tovarniških delavcev, vsled česar so ustavili v prizadeti tovarni delo vsi drugi delavci.

Vzrok izgređom je ta, da delavcem niso hoteli povišati plač. — 7. t. m. so pričeli zopet delati.

Bolgarija. — Bulgarski ministerski predsednik Grekov potuje po Bolgariji. Namen mu je ostanke nekdanje Stambulove stranke pridobiti za vladno stranko ter pripraviti narod za proglašenje neodvisnosti Bolgarske. V Tirnovi je imel govor, v katerem je povdarjal, da hoče varovati slobodo volitev, da prebivalstvo more iti po svojem polu v politički odgoji. Izdajalec domovine in krone bi bil listi, ki bi se hotel protiviti prijaznim odnosajem med Rusijo in Bolgarijo. Sedanje ministerstvo se trudi, ostati v najprijaznejši zvezi z velevlastmi in s sosednimi deželami ter varovati se vsakega pustolovstva. Govor je dobil med Bolgari splošno odobravanje.

Razgled po svetu.

Zaupniki nemških opozitljonalnih strank so imeli 9. t. m. sejo, katere so se vdeležili vsi zaupniki razun Schönererjancev. — Za vse skupine so poročili posamezni poročevalci. Za Kranjsko je bil zaupnik in poročevalec Schwegel. — Dovršenih sklepov ni bilo.

Komunike o shodu konstatuje, da so bila predložena vsa naročena poročila o položaju Nemcev po posamnih kronovinah ter da se je na predlog poslanca Grabmayra sklenilo seznaniti s poročilom o tirolskih razmerah tudi klub liberalnih deželnih poslancev. V svrhu končne sestave glavnega poročila o položaju Nemcev v Avstriji ter skupnih narodnopolitiških zahtev je bil izvoljen odsek sedmerih članov. Končno se naglasa, da vlada glede vsebine posamnih poročil stroga tajnost.

Izvrševalni odbor desnice. — Jaworski, načelnik izvrševalnega odbora, se je v soboto dije časa posvetoval z grofom Thunom. Naposled je bilo odločeno, sejo izvrš. odbora, sklicano na dan 13. t. m., odložiti na poznejši čas.

Szell zopet na Dunaju. — Ogerska ministra Szell in Daranyi sta včeraj dospela na Dunaj. Szell je bil v avdienci pri cesarju pet četrt ure.

Philpine. — Malolos, mesto, v katerem je bila rezidenca Aguinalda, vodje vstavev, so Amerikanci pretekli četrtke zasedli s 4000 vojaki. Vstasi so bežali v gore.

Kakor se vidi, se ne bo miru. Na otokih vlada velika vročina in Amerikancev se že lotevajo boleznij. Kaj bo?

Mirovna konferenca. — Nizozemska vlada je že razposlala pozive za mirovno konferenco. Pozvane so vse evropske vlasti, potem Zjedinjene ameriške države, Siam, Kina, Perzija in Japan. Papež ni povabljen.

Z dnevnega reda so izključena vsa narodnostna in politička vprašanja, ter se bo smelo razpravljati samo o tem, kar ruska nota obsega.

Kralj Umberto in Trst. — Na novinarskem shodu v Rimu, kateri smo omenili že v zadnji številki, se je kralj Umberto, ko je govoril s posameznimi odposlanci časnikov, najstrnejeje razgovarjal z lastnikom tržaškega „Piccolo“.

Dvakrat mu je segel v roko, izpraševal ga natanko o Trstu in o narodnostnih preprih.

Kakor se vidi, Italija ne more pozabiti, da Trst je se v Avstriji! Radi bi ga imeli, ali upati je, da ga ne dobé nikoli.

Dežele in davčna reforma. — V finančnem načrtu davčne reforme dobe dežele od osebnega dohodninskega davka delež treh milijonov gld. Vlada je za prvo leto 1898. dovolila predplače posamičnim deželam na ta delež. Tako je prejela Češka že skoro polovico in Nizeavstrijska več nego 50 odstotkov. Sedaj pa izplača vlada tudi vsem ostalim deželam njihove deleže, vasko da v kratkem prejmejo vse te dežele svoje deleže, ki so jim zagotovljeni iz dohodkov osebne dohodarine. (O tem smo nedavno priobčili podrobnejji izkaz).

Švedska. V državnem zboru v Stockholmu so dovolili te dni 2.388.000 kron za nakup pušek in 2.200.000 kron za utrdebe. Ali je to razoroženje?!

Norveška. V Kristianiji, glavnem mestu Norveške, so glasovali te dni, ako se ima dovoliti točenje žgane pijače. Ker imajo pravico do glasovanja vsi moški in vse ženske, ki so dovršili 25. leto, je imelo pravico glasovati 102.620 oseb. Zato, da se dovoli točenje žgane pijače, jih je glasovalo samo 18.608. Zakoni tam namreč odredajo, da vsako mesto more glasovati vsako peto leto, ali dovoli točenje takih pijač ali ne. Ako se

večina glasov odloči proti, tedaj se ne sme točiti v obče žganih pijač. Aho se izjavi z a točenje, tedaj sme točiti samo delniško društvo, katero pa si ne sme pridržati več kot 5% dobitka, ostalo mora darovati v razne javne svrhe; razven tega društvo ne sme dati piti pijancem, prosjakom, nemanicem, otrokom itd. Od l. 1872. do 1897. je bilo oddano od takih društev v javne svrhe 20.700.000 kron, in to za knjižnice, delavske stanove, otroške zavode, sole, muzeje, kopališča, gledališča, in dr. Leta 1897. je društvo v Kristianiji odbilo v celem 60.000 osebam vsako žgano pijačo. —

O, ko bi bilo tudi drugodi tako!

V Montonu ob genfskem zalivu v Švici so dne 6. t. m. odkrili spomenik pokojne ponesrečene cesarice Elizabete. Pred odkritjem sponenika je škof iz Nice daroval sv. maso.

Posledice špansko-ameriške vojne. — Španska je izgubila v tej vojni:

	Vrednost v mil. frankov
Kuba	1.500.000.000
Filipine	1.500.000.000
Porto-Riko	750.000.000
Ostale izgube:	
Vojni stroški	625.000.000
Zguba na trgovini	100.000.000
Zgubljene ladije, med temi 21 vojnih ladij	150.000.000
Skupaj	5.625.000.000
Zjedinjene države so izgubile:	
Vojno ladijo „Maine“	12.500.000
Vojni stroški	1.000.000.000
Oškodnina Španski	100.000.000
Skupaj	1.112.000.000

Frank znaša priično eno krono. — Vrhu izgube teh ogromnih svot denarja je imela Španija 2500 mrtvih in 3000 ranjenih, Zjedinjene države pa 253 mrtvih in 1323 ranjenih!

Dr. Ignac Kolnik, c. kr. notar v Tolminu, in Friderika roj. Tönnies naznanjata potrdim srecem vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je njiju neizrečno ljubljeni, nepozabljivi sinček

FRANC

dne 8. aprila t. l., po kratki mučni bolezni v nečni starosti 2 let 2 mesecev v Gospodu zaspal.

Truplo ljubljenuca počiva na pokopališču v Gorici.

V Gorici, dne 10. aprila 1899.

Namesto vsakega posebnega naznanila.

Se dobro ohranjen „landaver“, jako prikladen za vožnjo s kolodvora v mesto ali za vožnjo na deželi, prodam za nizko ceno.

Fran Wisjan, izdelovalec vozov. Ljubljana, Rimska cesta 11.

Ustanovljeno leta 1863.

Prvi primorski zavod za izdelovanje aromatiških izcedkov, likverov itd. tvrde

Fratelli Marega

Gradisca, Isonzo.

Čistilnica na par:

konjaka, slivovke, trpinovca in najfinjših likverov.

Javarna vinskoga kisa

po edino racijonalni sistemi „Pasteur“.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih gorških izdelovalnicah utež otvoril

v Semeniški ulici števil. 8

lastno zalogo z izdelovalnico tehnič. raznovrstnih sistemov in višine, v kateri izvršujem vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v St. Andrežu, kjer sem izdelal občinski tehnično.

Prezvamam v mehanično popravo vsakovrstne uteže, koleša, šivalne stroje in slične reči.

Imam glavno zalogo koles prvih ameriških sistemov, katere so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljem na izvršitev se belež udani

KAROL KOMEL,
20-6 v Semeniški ulici številka 8

OGLAS.

Prodaj se lepo posestvo s stanovanjem vred, oddaljeno 20 minut od Grgarja, proti Batom, leži pri cesi na lepem kraju prek jutranjega in večernega solnca. Lepi travniki lepe njive, brez kamoja, z mnogovrstnim lepim sadnim drevjem. Vse se nahaja okoli stanovanja. Kdor si želi ogledat, mu bo gotovo po volji stanovanje, posestvo in cena. Več se izve v našem upravnistvu.

Frana Wilhelma odvajajoči čaj

od Frana Wilhelma, lekarnarja v Neunkirchenu, Nizje-Avstrijsko, se dobi v zavojih v vseh lekarnah zavoj po gl. 1.

Kdor hoče piti čaj, ker boleha n. pr. na kostvici, revmatizmu ali sicer na kaki drugi zastareli bolezni, naj tekom osmih dnij vsaki dan en zavoj vkuha z litrom vode na pol litra, precedi vkuhani čaj in naj izpije polovico zjutraj na tešče in zvečer polovico mlačno. — Ako je bolezen trdovratna, naj se pije čaj trajno, dokler ne bo odpravljena bolezen. Kar se čisto ne doseže ni jednim celim paketom, a ko je odstranjena globoko ukoreninjena bolezen, je pa potem le začasno n. pr. v začetku širih letnih časov, porabi jeden cel zavoj, s čemer se morda se nahajajoče se bolezni tvari odpravljajo z vodo in tudi skozi organe spodnjega telesa in se tako reši nadaljnega trpljenja. Med zdravljenjem je priporočati strogo dijeta in se izogibati takim jedilom in pijačam, ki teže želodec: mastne, slane, kisle, močno dišeče jedi, kakor tudi vzivanje piva in vina ni priporočati. Med zdravljenjem se je varovati pred prehlajenjem in mokroto.

Sviloprejsko seme pšenične barve

prodaja se po 5 gl. unča, ali tudi po pogodbi, za šestino pridelka. Naročila je pošiljati na naslov: Humar Andrej — Dolenja Vrtojba, h. št. 23.

Zaloga piva

iz prve kranjske eksportne pivovarne Th. Fröhlicha na Vrhniki Rabališče št. 18. — v Gorici — Rabališče št. 18.

Priporoča p. n. častitim gg. odjemalcem iz mesta in dežele svoje izborno pivo kakor: „**eksporno marčno**“ ter splošno priljubljeno pivo „**kranjski biser**“ v sodčkih po 1/1, 1/2, 1/4 in 1/8 hektolitra, kakor tudi pivo v plimbovanih steklenicah že v pivovarni napolnjeno.

Ker je letos pivovarna izdatno povečana, ter vsem modernim zahtevam ugledno na novo urejena, mogoče mi bode častite p. n. gg. odjemalce v vsakem obziru solidno in točno postreči.

Pri tej priliki opozarjam tudi gg. kmetovalce da imam v zalogi „**sladne kali**“, katere so priznane izvrstna krma za krave mlekarike in mlado živino.

Za blagohotna naročila se rojakom toplo priporočam udani Josip Rovani, zastopnik za Gorico in deželo.

Garancija 5 let.

M. ŠULIGOJ, urar v Kanalu.

Velika zaloga šivalnih strojev najnovjših sistemov, kakor Ringschiffchen in Hundschiffchen „Afrana“ s tilirom tokom. Slednja je glede praktičnosti in hitrosti nedosegljiva (1000-2000 šivov v minuti), šiva naprej in nazaj. Sme se jo po vsej pravici krons vseh strojev imenovati. — Stroji za šivanje od 30 gl., za krojače od 38 gl. naprej s stojalom vred. Ob enem se priporoča za točno popravo vsakovrstnih ur in strojev po zmerni ceni.

Garancija 5 let.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom v Stolni ulici št. 2, v Gorici

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v 64 Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne **ARNOLD & GUTMANN** z Dunaja. Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

Svoji k svojim! Priporočam veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternolljeve knjigarne in loterije.

Objubuje točno in hitro postrežbo, se toplo priporočam udani Anton Pucelj.

Zaščitna znamka: SIURO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gl. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo večno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „**Sidrom**“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8 41 52-9 — priporoča

prista bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Špedicijska poslovnica - Gašpar Hvalič v Gorici

30 51 10 v ulici Morelli 12 se toplo priporoča Slovincem v Gorici in z dežele.

Trgovina z jedilnim blagom G. F. Resberg v Gorici,

v Kapucinski ulici št. 11 ter podružnici na Kornu št. 2 priporoča to-le blago:

Sladkor — kava — riž — mast — paper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primeso — moko — grls — drovne in debelo otrobe — turšico — zob — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrijol itd. 2 20 8

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo ter pristnega črnega in belega vina.

ODLIKOVAN fotografski ateljer Anton Jerkič

na Travniku št. 11 v Gorici, podružnica na Acquedotto št. 25 v Trstu, priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi v blagohotno podporo.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena vrtdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagradnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd., vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svoje (S. cl.) tiskarno žrk na perilo. (P. cl.)

Prave in edine želodčne kapljice,

(Varstvena znamka.)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice **predstojajo redno prebavljenju**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepje pos. Sv. Anton Padov. kvarjeni želodce, storé, da zgine v kratkem času omofica in živofca lenost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, **da človek raji je.** — 9

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni **Cristofolietti v Gorici.**

Anton Štojs, pekovski mojster v Gorici

Gosposka ulica št. 19.

izdeluje dober in zdrav kruh iz navadne in fine pšenične moke, v različnih oblikah, kakor: hlobe, štruce, zemlje itd. Izdeluje tudi različni pecivo.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja točno in solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Umetno gnojilo „Kopros“

pripravljeno od Jak. Henrika Huber, kemika v Trstu.

Zaloga in prodaja

pri Ernestu Stecker & Comp. v Gorici, v ulici Ascoli št. 1.

Na zahtevanje se pošiljajo programi zastonj.

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

pri **„Petelinu“** v Trstu v ulici Ghega št. 7.

je v bližini južnega kolovozna jedina narodna gostilna

s prenočišči, katera toči pristna bela in črna vina iz Vipavske doline. Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

V mirodilnici. (drogeriji).

Ivan: Kaj pa delas, Marko? Marko: I, kaj delam, saj vidis! Barve na oboje moljem za mizarje in pleskarje, da bodo našim ljudem po ceni a vendar gospodsko barvali in pleskali pohiže in lesene dele poslopja (vrata, okna, hodnike i. d.). Tudi hranim zanje razne pokosti in krede, potem kat, klej, sušilo, plavec i. t. d. — Slikarjem prodajam barve, suho in v puščah, bronze, čopiče in šablone; barvarjem anilino, lesna barvila, železni vitrijol in razne soli, zidarjem pa cement in drugo. Kaj pa ti Ivan? Ivan: Jaz pa prodajam skoro zastonj vsakovrstne potrebščine za obrtnike in umne kmetovalce, za skrbne gospodnje in mične dame, za dejenčke in odrasle ljudi; skratka pri meni dobi vse, kar potrebuje mlado in staro, bogato in ubogo, zdravo in hromo, obojega spola.

Marko: Prav, prav! Pa več, združiva se skupaj pa, prodajajva tu-le v Trstu ulici tik solnega trga!

Ovreta mirodilnicarja:

IVAN IN MARKO.

ZAHVALE.

Spoštovani gospod! Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrsten lek proti kašju in bolim v prsih. Porabil sem 1 steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoro prešel kašelj in boli v prsih. Pošljite mi še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in poleg tega tudi 2 zavitka čaja proti kašju. V Divači, 19. oktobra 1897. Z velespoštovanjem Vam zaupnik JAKOB SUPPAN

Trpotčev sok (spitavogerič-saft), ki tako izvrstno deluje proti kašju, bolim v prsih, točkoma obhaja ter je tudi za nastanele bolezni, se dobiva v dnu sveč v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne ki ima na škatlici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena škatljice trpotčevega soka s točnim navodilom je 35 nč. Poleg trpotčevega soka je dobro tudi gorski čaj proti kašju rabiti.

Cena jednega zavitka gorskega čaja proti kašju s točnim navodilom je 25 nč. Jedno in drugo se pošlje vsaki dan proti poštenu povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj priloži za tovarni list in zabojček 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Genjeni gospod lekarnar! Pred kratkim časom sem naročil od Vas eno steklenico krepilnih švedskih kapljic; te so meni in mojim znancem tako dobro storile, da moram Vas na tem dobrem leku najtopleje zahvaliti. Izvolite mi za moje znance še 2 steklenice po 80 novč s poštnim povzetjem poslati. Medim, dne 26. maja 1898. Spoštovanjem VID ZANIC

Prave kapljice švedske krepilne švedske kapljice s točnim navodilom stane 80 novč. Pošlja se vsaki dan proti poštnemu povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj priloži za tovarni list in zavitek 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gl. ali več, se pošiljajo franko.

Visoko spoštovani gospod! Moja žena je ležala tri mesece radi trganja in bolečin po kosteh. Ko je začela uporabljati Vaše „mazilo proti bolim po kosteh“, je vstala že po 3 dni, in današnji dan, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujem Vas na tem izvrstnem mazilu, ostajem Vam pokorni BARTOL LISIČKI V Sremski pri Stobici, 22. aprila 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid), je jako dobro lečilo proti trganju in pokanju po kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri preplu itd. Mazilo okrepa izmučeno žilo, ter krepi starejše ljudi, ki trpe na slabosti nog.

Vsak zavitek mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo tako je mazilo iz moje lekarne, katero tako varstveno znamko nosi na zavitku.

Cena jednemu zavitku tega mazila je 75 kr.

Razpošilja se vsaki dan proti poštnemu povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj za tovarni list in zavitek priloži 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN Zagreb, Zrinjski trg št. 20.